

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

**UKRAINIAN-ENGLISH THEOLOGICAL
DICTIONARY**

Луцьк 2019

*Рекомендовано до друку науково-методичною радою
Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки
(протокол № 4 від 18 грудня 2019 р.)*

Рецензенти:

Данилюк Н. О. – доктор філологічних наук, професор кафедри української мови Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки;

Дунаєвська О.В. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов Київського національного університету імені Тараса Шевченка;.

Українсько-англійський релігійний словник / уклад.: А. Б. Павлюк, Е. К. Коляда, І. В. Чарікова, Н. І. Добжанська, Н. А. Одарчук, Н. В. Єфремова, О. О. Рогач, О. В. Василенко, С. Б. Шелудченко; під керівництвом та за заг. ред. А. Б. Павлюк. – Луцьк: СНУ ім. Лесі Українки, 2019. – 45 с.

© Павлюк А. Б., Коляда Е. К., Чарікова І. В., Добжанська Н. І., Одарчук Н. А., Єфремова Н. В., Рогач О. О., Василенко О. В., Шелудченко С. Б. (укладання), 2019

© Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, 2019

А

- Аваддѳн 1.** (у Старому Завіті – пекло, смерть) Abaddon [*q'bxɔd(q)n*]; destruction [*d'strɔkɔd(q)n*]; **2.** (у Новому Завіті – ангел безодні, ангел пекла) Abaddon [*q'bxɔd(q)n*], the angel of the bottomless pit [*Di'eInɔ(q) qv Dq' b'p'qmqs'p'it*], Apollyon [*q'p'p'p'q'n*], the angel of the Abyss [*Di'eInɔ(q) qv Di'q' b'p's*]
- ávва 1.** (почесний титул духовної особи) abba [*'Abq*]; **2.** (молитовне звертання до Бога) ~, **Отче!** Abba, Father! [*'Abq' f'k' Dq*]
- Áве Марія** Ave Maria [*'xve' m'q' r' q*], Ave Mary [*'xve' m' q' r' i*], Nail Mary [*'ne' m' q' r' i*]
- автокефáлія** autocephaly [*'O: tq' sef' q' li*], autocephality [*'O: tq' sef' q' li*]
- автокефáльн|ий** autocephalous [*'O: tq' (V')' sef' (q) lqs*]; ~а церква autocephalous church [*'O: tq' (V')' sef' (q) lqs 'Cɛ: ɔ*]; Українська ~а православна церква the Ukrainian Autocephalous Orthodox Church [*Dq' j' f' k' re' In' q'n' 'O: tq' (V')' sef' (q) lqs 'L' Tq' d' P' k' s 'Cɛ: ɔ*]
- автоно́мія** autonomy [*'L' t' P' n' q' m' i*]; ~ церкви autonomy of a church [*'L' t' P' n' q' m' i qv q 'Cɛ: ɔ*], ~ помісної церкви the autonomy of the local church [*Di' L' t' P' n' q' m' i qv Dq' 'q' V' k' (q) 'Cɛ: ɔ*]
- автоно́мн|ий** autonomous [*'L' t' P' n' q' m' i*]; Українська ~а православна церква the Ukrainian Autonomous Orthodox Church [*Dq' j' f' k' re' In' q'n' L' t' P' n' q' m' i 'L' Tq' d' P' k' s 'Cɛ: ɔ*]
- авторитарі́зм** authoritarianism [*'L' t' P' r' i' ter' q'n' s' z' (q) m*]; церковний ~ church authoritarianism [*'Cɛ: ɔ 'L' t' P' r' i' ter' q'n' s' z' (q) m*]
- автохто́нн|ий** autochthonous [*'L' t' P' k' t' q'n' q' s*]; ~і культу автохтонous cults [*'L' t' P' k' t' q'n' q' s 'k' k' t' s*]
- ага́па** (спільна християнська трапеза) agape [*'x' g' a' p' e*], love feast [*'l' b' e' v' ' f' e' s' t*]
- ага́пе** (Божя, жертвна, дієва, турботлива любов) agape [*'x' g' a' p' e*]
- агаря́ни** the Hagarenes [*'h' a' g' a' r' e' n' z*]
- ага́т** agate [*'x' g' a' t*]
- агіа́сма 1.** (вода, освячена напередодні та в саме свято Богоявлення Господнього) holy water [*'h' q' V' k' i' w' l' t' q*]; **2.** (освячені на літургії хліб і вино) the Hagia [*Dq' 'h' x' g' s' q*]; **3.** (вода, в якій хрестять людину) baptismal water [*'b' a' p' t' i' z' m' (q) ' w' l' t' q*]
- агіографі́чний** hagiographic [*'h' a' g' i' o' g' r' a' f' i' k*], hagiographical [*'h' a' g' i' o' g' r' a' f' i' k' (q) ' l*]
- агіографія** hagiography [*'h' a' g' i' o' g' r' a' f' i' a*]
- агіоло́гія** hagiology [*'h' a' g' i' o' l' o' g' i' a*]
- а́гіос** holy [*'h' q' V' k' i*], sacred [*'s' e' k' r' s' d*], saint [*'s' e' i' n' t*]
- а́γκіра** anchor [*'x' a' k' i' q*]
- а́гнець 1.** (ягня) lamb [*'l' a' m' b*]; жертвний ~ sacrificial lamb [*'s' a' k' r' i' f' i' k' (q) ' l' a' m' b*]; **2.** (Агнецъ Божій) Agnus Dei [*'x' g' n' V' s' ' d' e' i' s*], the Lamb of God [*Dq' 'l' a' m' b' qv' g' P' d*], the Holy Lamb [*Dq' 'h' q' V' k' i' 'l' a' m' b*], the Paschal Lamb [*Dq' 'p' a' s' k' (q) ' l' a' m' b*], the Lamb [*Dq' 'l' a' m' b*]; книга життя ~ця the book of life of the Lamb [*Dq' 'b' V' k' qv' 'l' a' f' qv' Dq' 'l' a' m' b*]; **3.** (частина євхаристійної просфори) Host
- агно́стик** agnostic [*'x' g' n' i' s' t' i' k*]
- агностици́зм** agnosticism [*'x' g' n' i' s' t' i' s' i' z' (q) m*], nescience [*'n' e' s' i' q' n' s*]
- агра́фи 1.** (вислови, які приписують Ісусу Христу, але які не записані у чотирьох Євангеліях) the Agrapha [*Dq' 'x' g' r' a' f' i' a*]; **2.** (зібрання висловів Ісуса Христа із чотирьох Євангелій) (the) Logia [*(Dq) 'l' o' g' i' a*]
- ад** hell [*'h' e' l*], Hades [*'h' e' d' e' z*], the Underworld [*'A' n' d' q' w' e: ' l' d*]
- адама́нт** adamant [*'x' d' a' m' a' n' t*]
- адама́нтовий** adamantine [*'x' d' a' m' a' n' t' a' i' n*]
- Адвѳ́нт** the Advent season [*Di' 'x' d' v' e' n' t' s' i' z' (q) n*]
- адвѳ́нти́зм** Adventism [*'x' d' v' e' n' t' i' z' m*]
- аерома́нтія** aeromancy [*'e' q' r' e' q' m' a' n' s' i' a*]
- Аѳ́рмон** Mount Hermon [*'m' a' V' n' t' ' h' e: m' o' n*]; роса ~ська the dew of Hermon [*Dq' 'd' i' f' qv' ' h' e: m' o' n*]
- Ака́фісник** book of akathists [*'b' V' k' qv' ' x' k' q' t' s' t' s*]
- Ака́фіст** akathist [*'x' k' a' t' i' s' t*]; ~ святій великомучениці Катерині the akathist to the Great Martyr Catherine [*Di' 'x' k' a' t' i' s' t' t' q' Dq' 'g' r' e' i' t' m' B' t' q' ' k' a' t' r' i' n' a*]
- акриві́я** akribeia, akribia [*q' k' r' i' b' i' a*], accuracy [*'x' k' i' q' r' i' s' i*], exactness [*'i' g' z' a' k' t' n' q' s*], precision [*'p' r' i' s' i' z' (q) n*]
- акрї́ди** locusts [*'l' o' c' u' s' t' s*]
- акрості́х** acrostic [*q' k' r' o' s' t' i' k*]
- А́ксиос** Axios [*'x' k' s' i' o' s*]

антиф́он antiphon Br. [ˈxntɪf(ɔ)n], Am. [ˈxntɪfɒn], antiphony [xntɪf(ɔ)ni]; ~и **зображальні** Typical Psalms [tɪpɪk(ɔ)l ˈsɔxntɪf(ɔ)nɪz]; ~и **повсякденні** ordinary antiphons [ˈlɔd(ɔ)n(ɔ)ri ˈxntɪf(ɔ)nɪz]; ~и **святкові** festive antiphons [ˈfɛstɪv ˈxntɪf(ɔ)nɪz]; ~и **ступенні** gradual antiphons [ˈgrɔdʒ ˈxntɪf(ɔ)nɪz], Gradual Psalms [ˈgrɔdʒ ˈsɔxntɪf(ɔ)nɪz], the Song of Ascents [ˈdʒ ˈsɔxntɪf(ɔ)nɪz]

Анти́христ 1. (супротивник Христа) Antichrist [ˈxntɪˈkrɪstɪ]; **2.** (богопротивна особистість, яка видаватиме себе за Бога і засяде в Єрусалимському храмі в кінці часів) the man of sin [ˈdʒ ˈmɔn ɔv ˈsɪn]; **3.** (в Об'явленні св. Івана Богослова) the Beast [ˈdʒ ˈbeɪst]

антиохійський (західносирійський) antiochian [ˈxntɪˈɔkijɪn]; ~ **обряд** the Antiochene rite [ˈdi ˈxntɪˈɔkijɪn ˈraɪt]; ~ **собор** the Council of Antioch [ˈdʒ ˈka ˈvɪnsɔl ɔv ˈxntɪˈɔkijɪn]

антол́огіон the Anthologion [ˈdi ɔntɔlɔˈdʒiɔn]

антрополо́гічний anthropologic Br. [ˈxntɪˈrɒlədʒɪk], Am. [ˈxntɪˈrɒlədʒɪk], anthropological Br. [ˈxntɪˈrɒlədʒɪk(ɔ)l], Am. [ˈxntɪˈrɒlədʒɪk(ɔ)l]

антропол́огія anthropology Br. [ˈxntɪˈrɒlədʒɪ], Am. [ˈxntɪˈrɒlədʒɪ]; **християнська** ~ the Christian anthropology [ˈdʒ ˈkrɪstɪˈɔn ˈxntɪˈrɒlədʒɪ]

антропоморф́ізм anthropomorphism [ˈxntɪˈrɒlədʒɪ ˈmɔrfɪz(ɔ)m]

антропоцентри́зм anthropocentrism [ˈxntɪˈrɒlədʒɪ ˈsentrɪz(ɔ)m], theanthropism [ˈθɪ ˈxntɪˈrɒlədʒɪz(ɔ)m]

анфол́огіон див. антол́огіон

анфра́кс anthrax [ˈxntɪˈrɔks]

Апока́ліпсис 1. (об'явлення св. Івана Богослова) the Apocalypse Br. [ˈdi ɔpɔkəˈlɪpsɪs], Am. [ˈdi ɔpɔkəˈlɪpsɪs], the Revelation [ˈdʒ ˈrevɪˈleɪʃ(ɔ)n]; **2.** (кінець світу) apocalypse Br. [ɔpɔkəˈlɪpsɪs], Am. [ɔpɔkəˈlɪpsɪs]

апокалі́птика 1. (апокаліптичні вчення) the study of the Apocalypse [ˈdʒ ˈstʌdɪ ɔv ˈdi ɔpɔkəˈlɪpsɪs]; **2.** (апокаліптична література) the apocalyptic literature [ˈdi ɔpɔkəˈlɪpsɪk ˈlɪtʃɪtʃɪ]

апокалі́птичний apocalyptic Br. [ɔpɔkəˈlɪpsɪk], Am. [ɔpɔkəˈlɪpsɪk]; ~ **е число** the apocalyptic number [ˈdi ɔpɔkəˈlɪpsɪk ˈnʌmbɪ]

апоката́стасис apocatastasis [ˈɔpɔkəˈtɔstəsɪs], restorationism [ˈrɛstɔˈreɪʃ(ɔ)nɪz(ɔ)m], restitutionism [ˈrɛstɪˈtʃʊʃ(ɔ)nɪz(ɔ)m], restitution [ˈrɛstɪˈtʃʊʃ(ɔ)n]

апо́криф Apocryphon [ɔpɔkəˈrɪf]; ~и the Apocrypha [ˈdi ɔpɔkəˈrɪf]; ~и **Нового Завіту** the New Testament Apocrypha [ˈdʒ ˈnju ˈtɛstəmənt ɔpɔkəˈrɪf]

апокрифі́чний apocryphal Br. [ɔpɔkəˈrɪf(ɔ)l], Am. [ɔpɔkəˈrɪf(ɔ)l], extracanonial [ˈɛkstrəˈkənɔnɪk(ɔ)l]; ~ **є Євангеліє** the Apocryphal Gospel [ˈdʒ ɔpɔkəˈrɪf(ɔ)l ˈgɒsp(ɔ)l]

аполіна́різм (вчення Аполінарія Лаодикійського) **Apollinarianism** [ɔpɔlɪˈnɪərizm]

аполіна́ріанство див. аполіна́різм

Аполлі́он Apollyon [ɔpɔlɪˈɔn], the angel of the bottomless pit [ˈdi ˈeɪnʒ(ɔ)l ɔv ˈbɔtəmɪs ˈpɪt], the angel of the Abyss [ˈdi ˈeɪnʒ(ɔ)l ɔv ˈdɪ ˈbɪsɪs], Abaddon [ɔbədɔn]

апологé́т apologist [ɔpɔləˈdʒɪst], apologete [ɔpɔləˈdʒɪt]; **християнський** ~ Christian apologist [ˈkrɪstɪˈɔn ɔpɔləˈdʒɪst]; **єпоха** ~ **ів** the age of the Apologists [ˈdi ˈeɪʒ ɔv ˈdi ɔpɔləˈdʒɪstɪs]

апологé́тика apologetic writings [ɔpɔləˈdʒɪk ˈraɪtɪŋz], apologetics [ɔpɔləˈdʒɪkɪz]; **ранньохристиянська** ~ apologetic writings of the early Christians [ɔpɔləˈdʒɪk ˈraɪtɪŋz ɔv ˈdi ˈɛ:li ˈkrɪstɪˈɔnɪz]; **фактологічна** ~ (на відміну від філософської) evidential apologetics [ˈevɪdəntɪəl ɔpɔləˈdʒɪkɪz]

апологеті́чний apologetic Br. [ɔpɔləˈdʒɪk], Am. [ɔpɔləˈdʒɪk]

аполóгія apologia [ˈɔpɔləˈdʒɪ], apology [ɔpɔləˈdʒɪ]; «~ **Аугсбурзького сповідання**» the Apology of the Augsburg Confession [ˈdi ɔpɔləˈdʒɪ ɔv ˈdi ˈa ˈvɔznbʊ:rg kɔnˈfɛʃ(ɔ)n]

апостáзія apostasy Br. [ɔpɔˈstɪzi], Am. [ɔpɔˈstɪzi]

апостáсіс див. апостазія

апостáсія див. апостазія

апостáт apostate [ɔpɔˈstet]

Апóстол 1. (книга) the Book of Epistles [ˈdʒ ˈbʊk ɔv ˈɪpɪstl̩z], the Book of the Apostles [ˈdʒ ˈbʊk ɔv ˈdi ɔpɔstl̩z]; **2.** (уринок із апостольського послання) the Epistle [ˈdi ˈɪpɪstl̩]; **читати** ~ **а** to read the Epistle [tɪ ˈr ˈdɪ ˈɪpɪstl̩]

апóстол (один із дванадцяти і сімдесяти учнів Христа) apostle [ɔpɔstl̩], disciple [dɪˈsɪpl̩]; **дванадцять** ~ **ів** the Twelve Apostles [ˈdʒ ˈtwelv ɔpɔstl̩z], the Twelve Disciples [ˈdʒ ˈtwelv dɪˈsɪpl̩z]; ~ **від 70-ти** one of the 70 Apostles [ˈwɔn ɔv ˈdʒ ˈsevɪnti ɔpɔstl̩z]

апóстольство 1. (апостольське служіння) apostleship [ɔpɔstl̩ʃɪp], apostolate [ɔpɔstl̩t]; **2.** (властивість) apostolicity [ɔpɔstl̩ɪtɪ], apostolicism [ˈɔpɔstl̩ɪz(ɔ)m]

апóстольський apostolic [ˈxɔpɔˈstɔlʲɪk], apostolical [ˈxɔpɔˈstɔlʲɪk(q)]/; ~ **собор** the apostolic council [ˈDɪ ˈxɔpɔˈstɔlʲɪk ˈkɑˈVɔns(q)]/; ~ **Символ віри** the Apostles' Creed [ˈDɪ qˈpʲɔs(q)lɔˈkɪ ˈʒɪ], the Apostolic Creed [ˈDɪ ˈxɔpɔˈstɔlʲɪk ˈkɪ ˈʒɪ]

апофатичний apophatic [ˈxɔpɔˈfɪtʲɪk]

апсіда apse [ˈxɔps], apsis [ˈxɔpsʲɪs], exedra [ˈeksʲɪdɪrɔ]; **багатокутна** ~ polygonal apse [ˈpɔˈlʲɪɡɔnɔl ˈxɔps]; **напівкругла** ~ semicircular apse [ˈsemʲɪˈkʲɪlʲɪˈkʲɪ ˈxɔps]; **напівциліндрична** ~ semicylindrical apse [ˈsemʲɪˈsʲɪlʲɪndrʲɪk(q) ˈxɔps]

арамейський aramaic [ˈxɔrɔˈmeʲjʲɪk]; ~ **а мова** Aramaic [ˈxɔrɔˈmeʲjʲɪk]

Ареопа́г the Areopagus [ˈDɪ ˈxɪrɔˈpɔɡɔs]

Аріанство, аріанство Arianism [ˈeqɪrʲɪˈnʲɪzɔm], the Arian heresy [ˈeqɪrʲɪˈnʲɪrʲɪsʲɪ]

аромати (пахощі) spices [ˈspɑˈʲɪsʲɪ]

артос artos [ˈɤtʲɔs]

арха́нгел archangel [ˈɤxɔˈŋɡɛl(q)]/

археоло́гія archaeology [ˈɤxɛˈlɔɡʲɪjɔ]; ~ **церковна** the church archaeology [ˈDɪ ˈtʲɕɛˈtʲɕ ˈɤxɛˈlɔɡʲɪjɔ]

архидіа́кон archdeacon [ˈɤxɪˈdʲɪkɔn]

архієпа́рхія archdiocese [ˈɤxɪˈdʲɪˈpɑrʲɪjɔ], arch-see [ˈɤxɪˈdʲɪˈsʲɪ]

архієпа́рхіяльний archdiocesan [ˈɤxɪˈdʲɪˈpɑrʲɪjɔn]

архієпі́скоп archbishop [ˈɤxɪˈdʲɪˈpʲɪskɔp]

архієпі́скопство archbishopric [ˈɤxɪˈdʲɪˈpʲɪskɔpɪtʲɕ], archiepiscopate [ˈɤxɪˈdʲɪˈpʲɪskɔpɪtʲɕ], archiepiscopality [ˈɤxɪˈdʲɪˈpʲɪskɔpʲɪtʲɕ], archiepiscopacy [ˈɤxɪˈdʲɪˈpʲɪskɔpɪtʲɕ]

Архιερατικόν the service book of a hierarch [ˈDɪ ˈsɛːˌvʲɪs ˈbʲɪˈvʲɪk qv ˈhɑˈʲɪˈrʲɪk], bishop's service book [ˈbʲɪˈvʲɪskɔps ˈsɛːˌvʲɪs ˈbʲɪˈvʲɪk]

архієре́й bishop [ˈbʲɪˈvʲɪskɔp], hierarch [ˈhɑˈʲɪˈrʲɪk], eparch [ˈɛpʲɪk]

архієре́йський hierarchal [ˈhɑˈʲɪˈrʲɪk(q)]/, episcopal [ˈɛpʲɪskɔp(q)]/; ~ **собор** the Assembly of Hierarchs [ˈDɪ q ˈsembli qv ˈhɑˈʲɪˈrʲɪk]

архимандрі́т archimandrite [ˈɤxɪˈmɑndrʲɪtʲɕ], abbot [ˈɔbɔt]

архистраті́г archangel [ˈɤxɪˈstɪrɪtʲɕ(q)]/, archistrategos, archistratigus [ˈɤxɪˈstɪrɪtʲɕɔɡɔs]; **спомин чуда ~а Михаїла в Колоссах** the Commemoration of the miracle of the Archangel Michael at Colossae Br. [ˈDɪ kɔˈmemq ˈreʲʲɪs(q)n qv ˈDɪ ˈmʲɪrʲɪk(q)] qv ˈDʲɪ ˈɤxɪˈstɪrɪtʲɕ(q) ˈmɑˈʲɪkʲɪ tʲɕ kɔˈlɔˈsʲɪ]. Am. [ˈDɪ kɔˈmemq ˈreʲʲɪs(q)n qv ˈDɪ ˈmʲɪrʲɪk(q)] qv ˈDʲɪ ˈɤxɪˈstɪrɪtʲɕ(q) ˈmɑˈʲɪkʲɪ tʲɕ kɔˈlɔˈsʲɪ:]

архітриклі́н the master of the feast [ˈDɪ ˈmʲɪstɪr qv ˈDɪ ˈfʲɪstʲɪ], the master of the banquet [ˈDɪ ˈmʲɪstɪr qv ˈDɪ ˈbɔˈkɔkwʲɪtʲɕ]

архіпа́стир archpastor [ˈɤxɪˈpɑstʲɪr], arch-flamen [ˈɤxɪˈflɛˈmɛn]

архісинаго́г the synagogue leader [ˈDɪ ˈsʲɪnɔɡɔˈɡʲɪ ˈʲɪdɔ], the ruler of the synagogue [ˈDɪ ˈrʲɪlʲɪr qv ˈDɪ ˈsʲɪnɔɡɔˈɡʲɪ]

архо́нт archon [ˈɤxɔn]

аске́за ascesis [ˈq ˈʲɪsʲɪs], askesis [ˈq ˈsɛkʲɪsʲɪs], asceticism [ˈq ˈsetʲɪsʲɪz(q)m]

аске́т ascetic [ˈq ˈsetʲɪk]

аске́тика ascetical theology [ˈq ˈsetʲɪk(q) ˈtʲɪʲpʲɪjɔ], the study of asceticism [ˈDɪ ˈstʲɕdʲɪ qv ˈq ˈsetʲɪsʲɪz(q)m], ascetics [ˈq ˈsetʲɪks]

аскете́рія hermitage [ˈhɛˈmʲɪtʲɕʲɪjɔ]

аскеті́зм asceticism [ˈq ˈsetʲɪsʲɪz(q)m]; **релігійний** ~ religious asceticism [ˈrʲɪlʲɪˈɡʲɪjɔs q ˈsetʲɪsʲɪz(q)m]

аскетичний ascetic [ˈq ˈsetʲɪk], ascetical [ˈq ˈsetʲɪkʲɪ]

астрáльний astral [ˈɔstrɔlʲɪ]; ~ **і культу** astral cults [ˈɔstrɔlʲɪ ˈkʲɪltʲɕ]

астроло́гія astrology [ˈq ˈstrɔˈlɔɡʲɪjɔ]

астромáнтія astromancy [ˈɔstrɔmɔˈntsʲɪjɔ]

ате́їзм atheism [ˈɛtʲɪjɪz(q)m], antitheism [ˈɔntʲɪˈtʲɪjɪz(q)m]

атеїстичний atheistic [ˈɛtʲɪjɪˈstʲɪk], irreligious Br. [ˈɪˈrʲɪlʲɪˈɡʲɪjɔs], Am. [ˈɪˈrʲɪlʲɪˈɡʲɪjɔs]

áтман atman [ˈɔtmɑn]

Атхарваве́да the Atharva-Veda [ˈDɪ q ˈtʲɕxɔˈvɛˈdɔ]

ауспі́ціі auspices [ˈɤspʲɪˈsʲɪjɪ]

аутодафе́ auto-da-fé [ˈɤtɔˈdɑˈfɛ]

Афо́н Athos [ˈɑtʲɔs]; **гора** ~ Mount Athos [ˈmɑˈVɔnʲɪ ˈɑtʲɔs]

Б

- бабінець** narthex [nʲɪˈbʲɪnʲɛt͡sʲ]
- багáтство** мати́он [mʲatʲɪˈon]
- багрянíця 1.** (тканина) purple cloth [pʲɪˈrʲɪnʲɪˈt͡sʲa]; **2.** (верхній одяг) purple robe [pʲɪˈrʲɪnʲɪˈt͡sʲa]
- базилі́ка** basilica [bʲɪˈzʲɪlʲɪˈkʲa]
- байдúжість** lukewarmness [lʲɪˈbʲɪd͡zʲɪˈstʲ]
- балдахiн** baldachin Br. [bʲaldʲaxʲɪn], Am. [bʲaldʲɔkʲɪn]
- бапті́зм** the doctrine of the Baptists [d͡zʲɪˈbʲɪtʲɪzʲm]
- баптисте́рій** baptistery [bʲɪˈpʲtʲɪˈstʲɛrʲɪj]
- беатифіка́ція** beatification [bʲɛˈatʲɪfʲɪˈkʲaˈt͡sʲɪj]
- безві́р'я** irreligion [bʲɛzˈvʲɪrʲɪˈja], unbelief Br. [bʲɛzˈvʲɪrʲɪˈja]
- безгрі́шність** impeccability [bʲɛzˈgrʲɪʂnʲɪˈstʲ], sinlessness [bʲɛzˈgrʲɪʂnʲɪˈstʲ]; ~ **Христа** impeccability of Christ [bʲɛzˈgrʲɪʂnʲɪˈstʲ]
- безді́тність** childlessness [bʲɛzˈdʲɪtʲnʲɪˈstʲ]
- беззако́нна** lawlessness [bʲɛzˈzakʲɔnʲnʲɪˈstʲ], iniquity [bʲɛzˈzakʲɔnʲnʲɪˈstʲ]
- безмо́вник** hermit [bʲɛzˈmʲɔvʲnʲɪk]
- безпе́ка** safety [bʲɛzˈpʲɛkʲa], security Br. [bʲɛzˈpʲɛkʲa]
- безпри́страсність** impartiality [bʲɛzˈprʲɪʂtrʲasnʲɪˈstʲ]
- безпри́страсний** impartial [bʲɛzˈprʲɪʂtrʲasnʲɪj]
- безсме́ртний** immortal [bʲɛzˈsmʲɛrtʲnʲɪj]
- безсме́ртя** immortality [bʲɛzˈsmʲɛrtʲjɪˈstʲ]; ~ **душі** the immortality of the soul [bʲɛzˈsmʲɛrtʲjɪˈstʲ]
- безсо́ромність** impudence [bʲɛzˈsʲɔrʲɔmʲnʲɪˈstʲ], shamelessness [bʲɛzˈsʲɔrʲɔmʲnʲɪˈstʲ]
- безсрі́бник** unmercenary [bʲɛzˈsrʲɪbʲnʲɪk]
- безшлю́бність** celibacy [bʲɛzˈʂlʲɔbʲnʲɪˈstʲ], unmarried state [bʲɛzˈʂlʲɔbʲnʲɪˈstʲ]
- берегі́ні** the berehyni, mermaids [bʲɛrʲɛˈgʲɪnʲɪ]
- Берестейська церко́вна у́нія** the Church Union of Brest [bʲɛrʲɛˈstʲɛjˈskʲa t͡sʲɛrˈkʲɔvʲnʲɪ ɹʲunʲɪjɪ]
- бернардíнці** the Bernardines [bʲɛrˈnʲarˈdʲɪnʲɪt͡sʲɪ]
- бі́ло** semantron [sʲɪˈmʲɔnʲɪt͡rʲɔn]
- біблíйн|ий** Biblical [bʲɪˈbʲlʲɪjˈnʲɪj], Scriptural [bʲɪˈbʲlʲɪjˈnʲɪj]; ~ **а критика** Biblical criticism [bʲɪˈbʲlʲɪjˈnʲɪj]; ~ **е товариство** Bible Society [bʲɪˈbʲlʲɪjˈnʲɪj]; ~ **і пісні** canticles [bʲɪˈbʲlʲɪjˈnʲɪj]
- бібліола́трія** bibliolatriy [bʲɪˈbʲlʲɪjˈnʲɪj]
- бібліоло́гія** Bibliology [bʲɪˈbʲlʲɪjˈnʲɪj]
- біблі́стика** Biblical studies [bʲɪˈbʲlʲɪjˈnʲɪj]
- Бíблія** the Bible [bʲɪˈbʲlʲɪj], the Holy Bible [bʲɪˈbʲlʲɪj], the Holy Scripture [bʲɪˈbʲlʲɪj], the Holy Scriptures [bʲɪˈbʲlʲɪj]
- бі́лий** white [bʲɪˈlʲɪj]; ~ **ий каптур** white cowl [bʲɪˈlʲɪj]; **Біле братство** the White Brotherhood [bʲɪˈlʲɪj]; ~ **е духовенство** the secular clergy [bʲɪˈlʲɪj]
- біс** evil angel [bʲɪˈsʲɪ], evil spirit [bʲɪˈsʲɪ], daemon [bʲɪˈsʲɪ]
- бісі́вський** demonic Br. [bʲɪˈsʲɪvʲskʲɪj], Am. [bʲɪˈsʲɪvʲskʲɪj], diabolic [bʲɪˈsʲɪvʲskʲɪj]; ~ **а спокуса** demonic temptation [bʲɪˈsʲɪvʲskʲɪj]
- благі́й** good [bʲɪˈgʲɪj]; ~ **приклад** good example Br. [bʲɪˈgʲɪj]; Am. [bʲɪˈgʲɪj]
- блáго** good [bʲɪˈgʲɪj], the good [bʲɪˈgʲɪj]; ~ **і зло** good and evil [bʲɪˈgʲɪj]; right and wrong [bʲɪˈgʲɪj]
- благові́рний** right-believing [bʲɪˈgʲɪvʲɪrʲnʲɪj]
- блáговіст** church-going bell [bʲɪˈgʲɪvʲɪstʲ]
- благові́стити 1.** (дзвонити, оповіщаючи про початок церковної відправи) to ring the bell to announce church services [bʲɪˈgʲɪvʲɪstʲ]; **2.** (виголошувати Євангеліє) to preach the Gospel [bʲɪˈgʲɪvʲɪstʲ]; to evangelize [bʲɪˈgʲɪvʲɪstʲ]
- блáгові́сть 1.** (проповідь Євангелія, переважно з метою навернення в християнство) evangelism [bʲɪˈgʲɪvʲɪstʲ]; **2.** (сповіщення благої звістки) the Annunciation [bʲɪˈgʲɪvʲɪstʲ]

Боголюди́н|а God-Man [ˈgɔdˈmɔxɪn], God Incarnate [ˈgɔd ɪnˈkɪŋkɔrnt], Jesus Christ [ˈdʒɛzʌs ˈkrɪst]; **доктрина** ~и theanthropism [ˈθiːəntroʊpɪz(ə)m]

богολю́дств|о God-manhood [ˈgɔdˈmɔxɪhʋd]; divine-humanity [dɪˈvaɪn-ˈhjuːmənɪti]; ~ **вселенське** the universal divine-humanity [ˈdɪq ˈvɪniːvɛːs(q)ɪ dɪˈvaɪn-ˈhjuːmənɪti]; **доктрина** ~а **див. боголюдина**

богολю́дський theandric [ˈθiːəndrɪk], theanthropic [ˈθiːəntroʊpɪk]

Богома́тір Mother of God [ˈmɔtɛːdɔr qv ˈgɔd], the Theotokos [ˈθi θiˈθiːtɔkɔs], the Virgin Mary [ˈdɪq ˈvɛːdʒɪn ˈmeɪri], Birth-Giver of God [ˈbɛːt ˈgɔvɔr qv ˈgɔd], lady [ˈleɪdi], Our Lady [a(ˈv)q ˈleɪdi], the Mother of Redeemer [ˈdɪq ˈmɔtɛːdɔr qv ˈriːdɪmɔr], the God's Mother [ˈdɪq ˈgɔdɪz ˈmɔtɛːdɔr]; ~ **Одигі́трія** Hodegetria [ˈhɔdɪˈvɔtɪˈdʒɪtrɪjə]; ~ **Казанська** Our Lady of Kazan [a(ˈv)q ˈleɪdi qv ˈkɔzɔn]; ~ **Усіх Скорботних** The Virgin of Consolation of All Sorrows [ˈdɪq ˈvɛːdʒɪn qv ˈkɔnsɔlɪˈʃən(q) qv ˈlɪ ˈsɔrɔz ˈvɔz]; **Вознесіння Богоматері** Assumption of the Virgin Mary [ˈq ˈsʌmpʃən qv ˈvɛːdʒɪn ˈmeɪri]

богомі́ли the Bogomils [ˈdɪq ˈbɔvɔmɪlɪz], [ˈdɪq ˈbɔvɔmɪlɪz]

Богоотці́ Joachim and Anne [ˈdʒɔj ˈvɔkɪm qnd ˈæn]

богопі́знання the knowledge of God [ˈdɪq ˈnɪʃnɪŋ qv ˈgɔd]

богоподі́бність Godlikeness [ˈgɔdˈlɪkɪnɪs]; ~ **людини** man's Godlikeness [ˈmɔxɪz ˈgɔdˈlɪkɪnɪs]

богопокло́ніння **див. боговшанування**

богопочита́ння **див. боговшанування**

Богорóдиця **див. Богоматір**; **Благовіщення** ~і the Lady Day [ˈdɪq ˈleɪdi ˈdeɪ], the annunciation [ˈdɪ q ˈnɔnsiːˈeɪʃən(q)n], Our Lady Day [a(ˈv)q ˈleɪdi ˈdeɪ]; **Благовіщення Пресвятої** ~і Annunciation of Our Lady [ˈq ˈnɔnsiːˈeɪʃən(q)n qv a(ˈv)q ˈleɪdi]; **Покладення чесного пояса Пресвятої** ~і the Placing of the Cincture of the Most Holy Mother of God [ˈdɪq ˈpɔləsɪʃn qv ˈdɪq ˈsɪnɪkɪtɔr qv ˈdɪq ˈmɔvɔst ˈhɔvɪʃ ˈmɔtɛːdɔr qv ˈgɔd]; **Покрова Пресвятої** ~і Protection of the Theotokos [ˈpɔrɪˈtɛkʃən qv ˈdɪq ˈθiˈθiːtɔkɔs]; **Різдво Пресвятої** ~і Nativity of the Theotokos [ˈnɪˈtɪvɪ qv ˈdɪq ˈθiˈθiːtɔkɔs], Birth of the Blessed Virgin Mary [ˈbɛːt ˈdɪq ˈbɛst ˈvɛːdʒɪn ˈmeɪri]; **Успіння Пресвятої** ~і Dormition of the Theotokos [ˈdɔrˈmɪʃən(q)n qv ˈdɪq ˈθiˈθiːtɔkɔs]; **Богородице Діво, радуйся, Благодатна Маріє, Господь з Тобою** Theotokos Virgin, rejoice, Mary full of grace, the Lord is with you [ˈθiˈθiːtɔkɔs ˈvɛːdʒɪn, ˈri ˈdʒɔs, ˈmeɪri, ˈfʌl ˈgrɛs ˈdɪq ˈlɔd ɪz ˈwɪð jʌz]

богорóдичн|ий hymn in praise of the Virgin Mary [ˈhɪm ɪn ˈpreɪz qv ˈdɪq ˈvɛːdʒɪn ˈmeɪri], hymn to the Mother of God [ˈhɪm ˈtɔ ˈdɪq ˈmɔtɛːdɔr qv ˈgɔd], theotokion [ˈθiːtɔkɪɔn]; ~е **свято** feast of the Mother of God [ˈfɛst qv ˈdɪq ˈmɔtɛːdɔr qv ˈgɔd], Marian feast day [ˈmeɪrɪjən ˈfɛst ˈdeɪ], feast of the Theotokos [ˈfɛst qv ˈdɪq ˈθiˈθiːtɔkɔs]; ~і **відпустові** dismissal theotokia [ˈdɪsˈmɪʃən(q)ɪ ˈθiːtɔkɪjə]; ~і **восьми гласів** theotokia in the eight tones [ˈθiːtɔkɪjə ɪn ˈdi ˈeɪt ˈtɔnɪz]; ~і **недільні** the Sunday theotokia [ˈdɪq ˈsʌnd(eɪ) ˈθiːtɔkɪjə]; ~і **і хрестобогородичні** theotokia and cross-theotokia [ˈθiːtɔkɪjə qnd ˈkrɪs ˈθiːtɔkɪjə]

богослóв (фахівець із богослов'я) theologian [ˈθiːlɔɡɪˈjɔlɔɡ(ə)n]

богослóв'я theology [ˈθiːlɔɡɪjə], theological studies [ˈθiːlɔɡɪk(ə)l ˈstʌdɪz]

богослóвськ|ий theological [ˈθiːlɔɡɪk(ə)l], theologic [ˈθiːlɔɡɪk], doctrinal [ˈdɔktrɪˈnɔl]; ~ий **спір** theological dispute [ˈθiːlɔɡɪk(ə)l ˈdɪspɪˈtɪz]; ~а **доктрина Вселенських зборів** ecumenicalism [ˈ(e)kɪˈmɪnɪkəlɪzəm]; ~а **логіка** theological logic [ˈθiːlɔɡɪk(ə)l ˈlɔɡɪk]; ~і **погляди** theological views [ˈθiːlɔɡɪk(ə)l ˈvjuːz]; ~і **праці** theological works [ˈθiːlɔɡɪk(ə)l ˈwɛːks]; з ~ої **точки зору** from the theological point of view [frɔm ˈdɪq ˈθiːlɔɡɪk(ə)l ˈpɔɪnt qv ˈvjuːz]

богослужбóв|ий liturgical [ˈlɪtɪˈdʒɪk(ə)l]; ~е **коло** liturgical cycle [ˈlɪtɪˈdʒɪk(ə)l ˈsaɪk(ə)l]; ~і **книги** liturgical books [ˈlɪtɪˈdʒɪk(ə)l ˈbʊks], service books [ˈsɛːvɪs ˈbʊks]; ~і **ночні книги** ecclesiastic musicartons [ˈɪkliˈzɪˈastɪk mjuːzɪk ˈbʊks]

богослужі́ння church service [ˈtʃɜːtʃ ˈsɛːvɪs], sacred service [ˈseɪkɪd ˈsɛːvɪs], worship service [ˈwɔːʃɪp ˈsɛːvɪs]; liturgy [ˈlɪtɪdʒɪ], worship [ˈwɔːʃɪp], act of worship [ˈækt qv ˈwɔːʃɪp], divine worship [dɪˈvaɪn ˈwɔːʃɪp]; **Великопісне** ~ **Лентен** service [ˈlɛntən ˈsɛːvɪs]; **ранкове** ~ **Morning** service [ˈmɔrnɪŋ ˈsɛːvɪs]; **Різдвяне** ~ **Carol** service [ˈkɔrəl ˈsɛːvɪs]; **цілонічне** ~ **vesper's** service [ˈvɛspɔz ˈsɛːvɪs]; **короткі** ~ **canonical hours** [kənˈkənɪkəl ˈa ˈvɔz]; ~ **в пам'ять померлих** memorial service [ˈmɪˈmɪrɪjəl ˈsɛːvɪs]; ~ **на відкритому повітрі** drumhead service [ˈdrʌmhed ˈsɛːvɪs]

богоу́годний pleasing to God [ˈplɪzɪŋ ˈtɔv ˈgɔd], godly [ˈgɔdli]; ~ **заклад** charitable institution [ˈtʃɔrɪtəb(ə)l ˈɪnstɪˈtjuːʃən(q)n], almshouse [ˈɔlmhaʊs]

богоху́льство blasphemy [ˈblɔsəfəmi], profanity [ˈprɔfəˈnɪti]

Богочолові́к **див. Боголюдина**

богошука́ння God-seeking [ˈgɔdˈsɪkɪŋ], search of God [ˈsɛːtʃ qv ˈgɔd]

богоя́влення, богоя́вління epiphany [ˈɪpɪfəni], theophany [ˈθiːəfəni]; **Богоявлення Господнє** Holy Theophany of our Lord Jesus Christ [ˈhɔv ˈvɪθi ˈθiːəfəni qv a ˈvɔ ˈlɔd ˈdʒɛzʌs ˈkrɪst], Baptism of Christ [ˈbɔptɪz(ə)m qv

'kraʃstʲ], Baptism of our Lord [ʲbʲɪptʲɪzʲ(q)m qv aʲvʲq ʲlʲɪdʲ], the Epiphany [ʲdi ʲpʲɪʃʲqɪnʲ], the Manifestation of God [ʲdʲq
ʲmɔxnʲʃʲesʲteʲʃʲɔ(q)n qv ʲgʲɪdʲ]

божевілля madness [ʲmɔxɔdnʲqsʲ], dementation [ʲnʲdʲʲmɛnʲteʲʃʲɔnʲ]

бо́ж|ий God's [ʲgʲɪdʲzʲ], of God [ʲqv ʲgʲɪdʲ]; godly [ʲgʲɪdʲiʲ]; **-а кара** the divine scourge [ʲdʲq dʲʲvaʲʃnʲ ʲskʲɛʲ:ʲɟʲ]

боже́ственн|ий divine [ʲdʲʲvaʲʃnʲ], godlike [ʲgʲɪdʲʲɔʲʲkʲ], heavenly [ʲhɛvʲ(q)nʲiʲ]; **-ий гнів** divine wrath [ʲdiʲvaʲʃnʲ ʲrʲɪʲʃʲɔʲ]; **-ий порядок** divine order [ʲdiʲvaʲʃnʲ ʲlʲɔʲqʲ]; **-ий промисела** disposition of Providence [ʲq ʲdʲɪʲspʲqʲziʲʲɔ(q)n qv ʲpʲrʲɪʲvidʲqnsʲ]; **-а втіха** divine pleasure [ʲdiʲvaʲʃnʲ ʲpʲlɛʲzʲqʲ], balm in Gilead [ʲbʲɪʲʒʲmʲ ʲʃnʲ ʲgʲɪʲlʲɪʲxɔdʲ]; **-а доброта** divine goodness [ʲdiʲvaʲʃnʲ ʲgʲudʲnʲʃsʲ]; **-а допомога** divine help [ʲdiʲvaʲʃnʲ ʲhɛʲlpʲ]; **-а Літургія** the Divine Liturgy [ʲdʲq dʲʲvaʲʃnʲ ʲlʲɪʲtʲqʲɟʲ:ʲʃʲɔʲ]; **-а мудрість** heavenly wisdom [ʲhɛvʲqnlʲi ʲwʲɪʲzdʲqɪnʲ]; **-а природа** divinity [ʲdiʲvʲnʲɪʲtʲiʲ]; **-а сила** divine power [ʲdiʲvaʲʃnʲ ʲpʲaʲvʲɔʲ]; **-а сутність** divine nature [ʲdiʲvaʲʃnʲ ʲneʲʃʲɟʲqʲ]; **-е втручання** divine intervention [ʲdiʲvaʲʃnʲ ʲɪntʲɪʲvenʲʲɔ(q)nʲ]; **-е дитя** divine child [ʲdiʲvaʲʃnʲ ʲtʲɔʲʃʲɪʲdʲ]; **-е зцілення** divine healing [ʲdiʲvaʲʃnʲ ʲhʲɪʲʃʲɪʲʲxʲ]; **-е одкровення** the divine afflation [ʲdʲq dʲʲvaʲʃnʲ ʲqʲʃʲleʲʃʲɔ(q)nʲ]; **-е просвічення** divine enlightenment [ʲdiʲvaʲʃnʲ ʲʃnʲ ʲlaʲʃʲɛʲ(q)nʲnʲqɪntʲ]; **-е світло** divine light [ʲdiʲvaʲʃnʲ ʲlaʲʃʲɛʲ]

боже́ство godhood [ʲgʲɪdʲʲhʲudʲ]; divine [ʲdiʲvaʲʃnʲ]

божні́к embroidered towel for icon [ʲʃmʲbrʲɔʲʲdʲqɔdʲ ʲtaʲvʲqʲlʲʲɔʲrʲ aʲʲkʲɔnʲ]

божні́ця sanctuary [ʲsɔxnʲkʲɟʲvʲqriʲ], icon location [ʲaʲʲkʲɪnʲ ʲlʲqʲvʲkɛʲʲɔʲ(q)nʲ]

боротьба́ striving [ʲstrɔʲʲvʲʲʃʲɔʲ], struggle [ʲstrʲɔʲʲɟʲ(q)ʲlʲ]; **внутрішня духовна** ~ inward spiritual struggle [ʲɪnʲwʲqɔdʲ ʲspʲɪrʲɪʲɟʲvʲqʲlʲ ʲstrʲɔʲʲɟʲ(q)ʲlʲ]; **релігійна** ~ religious fighting [ʲrʲiʲʲlʲɪʲɟʲqsʲ ʲfaʲʃʲtʲʲʃʲɔʲ]; **- з гріхами** struggle with sins [ʲstrʲɔʲʲɟʲ(q)ʲlʲ wʲʲʃʲɔʲ ʲʃɪnʲzʲ]; **- зі злом** fight with evil [ʲfaʲʃʲɛʲ wʲʲʃʲɔʲ ʲʲvʲ(q)ʲlʲ]

брань warfare [ʲwʲlʲʲfɛqʲ]; **духовна** ~ **всередині душі** spiritual warfare within one's soul [ʲspʲɪrʲɪʲɟʲvʲqʲlʲ ʲstrʲɔʲʲɟʲ(q)ʲlʲ wʲʲʃʲɔʲ ʲwʲʲʃʲɔʲ ʲsqʲvʲʲɟʲ]; **невидима** ~ invisible warfare [ʲʃnʲvʲɪzʲ(q)ʲbʲlʲ wʲlʲʲfɛqʲ]

братія monks [ʲmɔʲʲʃʲɔʲksʲ]

братство brotherhood [ʲbrʲʲʃʲɔʲdʲʲhʲudʲ]

бузуві́рство wild fanaticism [ʲwaʲʃʲɪdʲ ʲfʲqʲnɔxtʲɪsʲɪzʲ(q)mʲ], bigotry [ʲbʲʲʃʲqʲtrʲiʲ]; **релігійне** ~ religious fanaticism [ʲrʲiʲʲʃʲɟʲqsʲ ʲfʲqʲnɔxtʲɪsʲɪzʲ(q)mʲ]

бу́лла a bull [ʲq ʲbʲvʲʲɟʲ]

бу́рса a seminary [ʲq ʲseʲmʲɪnʲ(q)riʲ]

Буття́ Bereshit [ʲberʲqʲ ʲʃɪtʲ]; Genesis [ʲʲɟʲenʲɪsʲ:ʲʃsʲ]; **Книга** ~ the Book of Genesis [ʲdʲq bʲvʲʲkʲ qv ʲʲɟʲenʲɪsʲ:ʲʃsʲ]

В

Вавилон Babel [ʲbɛʲʲɪbʲ(q)ʲlʲ]; **-ська Вежа** tower of Babel [ʲtaʲvʲʲɔʲ qv ʲbɛʲʲɪbʲ(q)ʲlʲ]; **-ський Полон** Babylonian Captivity [ʲbɔxʲbʲiʲlʲqʲvʲnʲʲɟʲɪnʲ kɔxpʲ ʲtʲɪvʲɪʲtʲiʲ]

вампі́р a vampire [ʲq ʲvɔxpʲɪrɔʲʲɟʲ]

Варфоломі́ївськ|ий Saint Bartholomew [ʲseʲʲɪntʲ bʲɪʲʃʲpʲlɔmqʲʲʃʲɪʲʃʲɔʲ]; **-а ніч** Saint Bartholomew's night [ʲseʲʲɪntʲ bʲɪʲʃʲpʲlɔmqʲʲʃʲɪʲʃʲɔʲ ʲnaʲʃʲɛʲ]

Ватика́н the Vatican City [ʲdʲq ʲvɔxtʲɪkʲɪnʲ ʲsʲɪʲtʲiʲ]; **-ські Собори** Vatican Councils [ʲvɔxtʲɪkʲɪnʲ ʲkaʲvʲʲnsʲ(q)ʲlʲzʲ]

введення presentation [ʲpʲrezʲ(q)nʲteʲʃʲɔʲ(q)nʲ]; entrance [ʲentrʲqnsʲ]; **- в храм** presentation to the temple [ʲpʲrezʲ(q)nʲteʲʃʲɔʲ(q)nʲ ʲtʲqʲ ʲdʲq ʲtempʲ(q)ʲlʲ]; **- в храм Діви Марії** presentation of the Virgin Mary [ʲpʲrezʲ(q)nʲteʲʃʲɔʲ(q)nʲ qv ʲdʲq ʲvʲɛʲ:ʲɟʲʲɪnʲ ʲmeʲ(q)ʲrʲiʲ]; **- в храм Ісуса** presentation of Jesus in the temple [ʲpʲrezʲ(q)nʲteʲʃʲɔʲ(q)nʲ qv ʲʲɟʲ:ʲzʲɔʲʲʃnʲ ʲdʲq ʲtempʲ(q)ʲlʲ]; **- в храм Пресвятої Богородиці** entrance of the Theotokos into the temple [ʲentrʲqnsʲ qv ʲdʲq ʲʲɪʲpʲɪʲqʲkʲɔʲʲʃntʲuʲ ʲdʲq ʲtempʲ(q)ʲlʲ]

вели́к|ий (за розмірами) big [ʲbʲʲɟʲ], large [ʲlʲʲɪʲʒʲɟʲ]; (значний) great [ʲgrɛʲʲɪʲtʲ]; **Великий піст** Lent [ʲlɛntʲ]; **Великий покаяльний канон** the Great Penitential Canon [ʲdʲq ʲgrɛʲʲɪʲtʲ ʲpɛnʲɪʲtenʲʲɔʲ(q)ʲlʲ]; **Великий четвер** Great Thursday [ʲgrɛʲʲɪʲtʲ ʲtʲɛʲ:ʲzɔʲdʲiʲ]; **Велика П'ятниця** Holy Friday [ʲhʲq ʲvʲʲʃʲiʲ ʲfraʲʲɪʲdʲiʲ], Good Friday [ʲgʲvʲʲɔʲdʲ ʲfraʲʲɪʲdʲiʲ]; **Велика субота** Holy Saturday [ʲhʲq ʲvʲʲʃʲiʲ ʲsɔxtʲqɔʲdʲiʲ]; **Великі свята** Great Feasts [ʲgrɛʲʲɪʲtʲ ʲfʲɛʲʲlʲɪʲstʲɔʲ]

Вели́кдень, Пасха, Воскресіння Господнє Easter [ʲlʲɪʲstʲqʲ]

Великопо́сний Lenten [ʲlɛntʲ(q)nʲ]

Велича́ння (частина богослужіння) the Exaltation [ʲdʲq ʲfɛʲgʲzʲlʲteʲʃʲɔʲ(q)nʲ]

верви́ця prayer rope [ʲpʲrɛqʲ ʲrʲqʲvʲʲɟʲ]

вері́ги chains [ʲʲɟʲɛʲʲnʲzʲ], fetters [ʲfɛʲtʲqʲzʲ]

верте́п crib [ʲkrʲʲɪʲbʲ]

верхо́вноархієпі́скопський of Major Archbishop [ʲbʲqv ʲmɛʲʲɟʲɟʲ ʲʲkʲɟʲbʲiʲʲɟʲqʲ]

вечі́рня evesong [ʲʲvʲ(q)ʲsʲʲɪʲʃʲɔʲ]

вй́бір choice [ʲʲɟʲɔʲʲʃsʲ]; **- життєвого шляху** choice of path of life [ʲʲɟʲɔʲʲʃsʲ qv ʲpʲʲɪʲʲɟʲ qv ʲlaʲʲʃʲ]

Воздвіження Holy Cross Day [ˈhɔ Vɔi ˈkrɔs ˈdeɪ]; ~ **Чесного Хреста** the Exaltation of the Honourable and Life-giving Cross [ˈDɔ ɛgz ˈlɪ teɪ ˈs (q) ɔv ˈDi ˈɒn (q) rɔb (q) ɪ ɪnd ˈlɑ ʃf ˈgɪv ˈɪ ˈkrɔs]

вóздух (предмет літургічного вжитку) aer [ˈe (ɪ) r]

возлежати to rest on [tɔ ˈrest ˈɪ n]

вознесіння ascension [q ˈsen ˈɪ n]; **Вознесіння Господнє** Ascension Day [q ˈsen ˈɪ n ˈdeɪ]

волосянниця cilice [ˈsɪ ʃɪ s]

вóлхви Magi [ˈmeɪ ʃ ˈɡaɪ], Three Wise Men of the East [ˈθr ʃ ˈwaɪz ˈmen ɔv ˈDi ˈɪ st]

Волхóвник Magian [ˈmeɪ ʃ ˈɡaɪ n]

вóля will [ˈwɪ l]; **Господня** ~ divine will [di ˈvaɪ n ˈwɪ l]

воплочénня incarnation [ˈɪ n k ˈɹ ˈneɪ ˈɪ (q) n]

воплощáтися to incarnate [tɔ ɪ n ˈk ˈɹ ˈneɪ ˈɪ t]

ворожіння, ворожбá fortune-telling [ˈfɔ ˈtɪ (q) n ˈteɪ ˈɪ ɪ]

воскресáти to rise [tɔ ˈraɪ z]

воскресénня, воскресіння resurrection [ˈrezq ˈrek ˈɪ (q) n]; **Воскресення Христове** Our Lord Jesus Christ Resurrection [ˈa Vɔ ˈɪ ˈl d ˈɪ ˈz ɔs ˈkrɪ st ˈrezq ˈrek ˈɪ (q) n]

воскрешáти to raise up [tɔ ˈreɪ z ˈʌ p]

воцеркóвлення introduction to church [ˈɪ n trɔ ˈdʌ k ˈɪ (q) n tɔ ˈtʃ ˈtʃ]

врата, ворóта gate [ˈɡeɪ t]; ~ **пекла** gates of Hell [ˈɡeɪ ts ɔv ˈhel]; ~ **Царські** the Royal Doors [ˈDɔ ˈr ɔ ʃ ɔ ˈdɪ z]

Всевíшний the Highest [ˈDɔ ˈhaɪ ˈɪ st], the Almighty [ˈlɪ ˈmaɪ tɪ]

Вседержітель Christ Pantocrator [ˈkrɪ st ˈp ɔ n ˈt ˈk rɪ tɔ]

вселénський ecumenical [ˈɪ kju ˈmenɪ k (q) ɪ l]; **Вселенські Собори** Eocumenical Councils [ˈɪ kju ˈmenɪ k (q) ɪ ˈk a ˈv ˈns ɪ l z]

Вселénськість Ecumenical Patriarch [ˈɪ kju ˈmenɪ k (q) ɪ ˈp o ˈt rɪ ˈk ɪ]

всенічн|á (богослужіння) vesper's service [ˈvespɔ z ˈs ˈɛ ˈvɪ s]; ~ **є бдіння** night service [ˈnaɪ t ˈs ˈɛ ˈvɪ s], vespers and matins [ˈvespɔ z ɔnd ˈm ɔ t ˈɪ n z]

всенóшна див. всенічна

втаємнічення sacrament [ˈv ɔ k r ɔ m ɔ n t]

втíлення incarnation [ˈɪ n k ˈɹ ˈneɪ ˈɪ (q) n]

второзакóння Deuteronomy [dʒ ˈt ɪ t ɔ ˈr ˈn ɔ mɪ]

второканонічний deuterocanonical [dʒ ˈt ɪ t ɔ k ɔ n ˈp nɪ k (q) ɪ l]

вультáта Vulgate [ˈv ʌ l ˈɡeɪ t]

вхíд entrance [ˈentr ɔ n s]; ~ **вхíд** Great Vespers [ˈɡreɪ t ˈvespɔ z]; **Вхíд Господній в Єрусалим** Entrance of Our Lord Jesus Christ into Jerusalem [ˈentr ɔ n s ɔv a (ˈV) ɔ ˈɪ ˈl d ˈɪ ˈz ɔs ˈkrɪ st ɪ n tɔ ˈɪ ˈr ʃ ɔ ʃ ɔ m]

вхíднє (частина богослужіння) introtit [ˈɪ n tr ɔ ɪ t]

вшанувáння honouring [ˈl ɔ n ɔ r ˈɪ ɪ]

Г

гáмія gami [ˈɡ ɹ ɔ mɪ]

гармоніза́ція harmonization [ˈh ɹ ɔ m ɔ n ɪ z ɔ ˈɪ (q) n]

гармоні́йний спів concordant singing [k ɔ n ˈk ɔ n d ɔ n t ˈs ɪ n ˈɪ ɪ]

гармо́нія harmony [ˈh ɹ ɔ m ɔ nɪ]

Гебрéйський Hebrew [ˈh ɪ b r ˈɪ ɪ]

Ге́сна Gehenna [ˈɡ ɔ ˈh ɛ n ɔ]

генéз genesis [ˈɡ ɛ n ɔ z ɪ s]; origin [ˈɔ rɪ ˈɡ ɪ n]

генéза див. генез

генерáл general [ˈɡ ɛ n (q) r ɔ l]

герменéвтика hermeneutics [ˈh ɛ ˈm ɔ ˈnɪ ˈt ɪ k s]

гéтеро hetero [ˈh ɛ t ɔ r ɔ ˈV]

Гетсимáнія Gethsemane [ˈɡ ɛ t s ɛ m ɔ nɪ]

гі́мн hymn [ˈh ɪ m]

гі́мнографі́я hymnography [ˈh ɪ m ˈn ɔ ɡ r ɔ fɪ]

Гі́сна див. Ге́сна; Gehenna [ˈɡ ɔ ˈh ɛ n ɔ]; ~ **вогненна** fire of hell [ˈfaɪ r ɔv ˈhel]

гіпер hyper- [hʌɪpə]
гіпо- hypo- [hɪpə]
глава́ dome [dɔm]; **Глави благовіщенські** Annunciation Domes [q'nʌnsi'eʃɪdʒn'dɔm]; **Глави маркові** Mark Domes [mɑ:k'dɔm]; **Глави храмові** Temple Domes [temp(ə)'dɔm]
глас echos [eɪkəʃ]; voice [vɔɪs]
глосолалія glossolalia [glɒsə'lɔliə]
гнів enragement [ɪn'reɪdʒmənt]
гно́зія gnosis [nɔːziə]
гно́стик Gnostic [nɒstɪk]
гностици́зм Gnosticism [nɒstɪsɪz(ə)m]
гові́ння fasting [fɑ:stɪŋ]; fast and attending divine service before confession and holy communion [fɑ:stɪŋ qnd q'tendʃən di'vaɪn's'ɛ:vɪs bi'fɪl kəp'n'feɪs(ə)n qnd hɔlɪ kə'mjʊ'ʃnɪʃn]
Голго́фа Golgotha [gɒl'gɒθə]
гоміле́тика homiletics [hɒ'mi'lətɪks]
гомі́лія homily [hɒ'mi.li]
го́мо- homo- [hɔmɔ]
гомоу́сіос homoousia [hɒ'moʊsiə]
-го́нія -gony [gɔni]
го́рдість pride [praɪd], arrogance [ˌærɡəʃns]; **дияво́льська** ~ arrogance of the devil [ˌdɪəvəlskə]
го́ре calamity [kə'læməti], grief [grɪf]
го́рлиця 1. (лісова пташка з породи голубів) turtledove [ˌtɜ:tlɪdʒv]; **2.** (голубка) female pigeon [ˌfɛmleɪ'pɪdʒɪn], dove [dɔv]
го́рнеє місце bishop's throne [ˌbɪʃəp's θroʊn], bishop's seat [ˌbɪʃəp's si:t], synthronus [ˌsɪnθrɒnəs]; (в базиліках) tribune [ˌtrɪbjuːn]
горта́нобіснува́ння gluttony [glʌtnɪ]
госпо́дні св'я́та́ див. Господь
госпо́дня моли́тва див. Господь, молитва
госпо́дства (ангельський чин) the dominations [ˌdɔmɪ'neɪʃənz], the dominions [ˌdɔmɪ'nɪjənz]
Госпо́дь the Lord [dɔ'lord], God [gɒd]; ~ **Вседержитель** the Lord Almighty [ˌdɔ'lordli]; ~ **наш** Our Lord [aʊ'lord]; ~ **(наш) Ісус Христос** the Lord Jesus Christ [dɔ'lord'ɪzʌs'krɪst]; ~**ня моли́тва** the Lord's Prayer [ˌdɔ'lordz'preɪ]; ~**ні св'ята́** the Lord's festivals [ˌdɔ'lordz'festɪvəlz], the Lord's feasts [ˌdɔ'lordz'feɪsts], dominical feasts [dɔ'mɪnɪkəl'feɪsts]
гре́ко-католи́цьк(и)й Greek-Catholic [grɪ'kɔkətəlɪk]; **Украї́нська ~а церквa** Ukrainian Greek-Catholic Church [ˌjuː'keɪn'grɪ'kɔkətəlɪk'tʃɜ:ʃ]
григоріа́нськ(и)й Gregorian [grɪ'gɔrɪən]; ~ **календар** the Gregorian calendar [dɔ'grɪ'gɔrɪən'kælɪndə]; ~ **хорал** Gregorian choral(e) [grɪ'gɔrɪən'kɔrəl]; ~**е літочислення** the Gregorian Computation [dɔ'grɪ'gɔrɪən'kɔmpjʊ'teɪʃən]
грі́х sin [sɪn], trespass [ˌtrespɑ:s]; **ві́льний** ~ witting sin [ˌvɪtɪŋ'sɪn], voluntary sin [ˌvɒlɪntəri'sɪn]; **неві́льний** ~ unwitting sin [ˌnɪvɪtɪŋ'sɪn], involuntary sin [ˌɪnvɒlɪntəri'sɪn]; **споку́тний** ~ remissible sin [rɪ'mɪsɪb(ə)'sɪn]; **першоро́дний** ~ original sin [q'rɪ'ʃɪnəl'sɪn]; **тяжкий** ~ vile sin [ˌvaɪl'sɪn]; **смертний** ~ deadly sin [ˌdedli'sɪn]; **сім смертних ~ів** the seven deadly sins [dʒe'n'seɪvən'dedli'sɪnz]; **каноні́чні ~и** canonical sins [kənənɪ'kəl'sɪnz]; **піддава́тись ~у** to give in to sin [tə'gɪv'ɪn tə'sɪn]; **під владо́ю ~а** captive to sin [ˌkæptɪv tə'sɪn]; **випла́та за ~ бі́бл.** the wages of sin [ˌdɔ'weɪdʒzəv'sɪn]
гріхопа́діння the Fall of Man [dɔ'fɔl qv'mæn], a Fall from Grace [q'fɔl frɒm'grɛs]; ~ **Адама і Єви** the Fall of Adam and Eve [dɔ'fɔl qv'ædəm qnd'ɪv]; **до ~** before the Fall [bɪ'fɔl dɔ'fɔl]; **після ~** after the Fall [ˌpiːlɪə dɔ'fɔl]
грі́шити to sin [tə'sɪn], to trespass [tə'trespɑ:s], to commit a sin [tə'kɒmɪt ə'sɪn]
грі́шник sinner [ˌsɪnɪk], trespasser [ˌtrespɑ:sɪk]; **бі́бл.** outcast [ˌaʊt'kæst]; **нерозкая́ний** ~ impenitent sinner [ɪm'penɪtənt'sɪnɪk]; **смирне́ний** ~ lowly sinner [ˌlɔli'sɪnɪk]
гроб coffin [ˌkɒfɪn]; ~ **Господній** the Holy Sepulcher [dɔ'hɔlɪ'sepəlʃə]
грома́да community [kə'mjʊ'ʃnɪti]; **релі́гійна** ~ religious community [rɪ'lɪ'dʒɪəs kə'mjʊ'ʃnɪti]; **христия́нська~** Christian community [krɪ'stɪən kə'mjʊ'ʃnɪti]; **церковна** ~ ecclesia [ɪ'kleɪʒɪə]
грома́дська релі́гія див. релігія

динáрий (св. Петра) Peter's pence [*'p ʤtqz 'pens*], Peter's penny [*'p ʤtqz 'peni*]
дѣптих diptych [*'dʃptɪʃk*], double tablet [*'dʃtɪb(q) 'tɒblɪt*]
дѣскáнт descant [*'dɛskɔnt*]
дѣскос discus [*'dʃskqs*], paten [*'pɔt(q)n*]
дихотомѣя dichotomy [*dʌ'kɔtɒmɪ*]
дѣявол the Devil [*'dʒ 'dɛv(q)l*], the Archfiend [*'dʃ 'Rʃtɒ'ʃɪnd*]; ~ **спокусник** the tempter [*'dʒ 'tɛmptɪ*]
дѣявольський diabolical [*'dʌ'ʃq 'bʃɪʃk(q)l*], devilish [*'dɛv(q)lɪʃ*]
дѣякон deacon [*'dʒkɔn*]; **виконувати обов'язки** ~а to perform the office of a deacon [*tq pɔ'ʃɪm dʃ 'ʃɪs qv q 'dʒkɔn*];
рукопокласти когось у ~и to ordain smb. to the office of a deacon [*tq ɪ'dɛʃn 'sʌnbʃdɪ tq dʃ 'ʃɪs qv q 'dʒkɔn*];
двері ~ські the deacons' doors [*'dʒ 'dʒkɔnz 'dɪz*]
дияконáт diaconate [*dʌ'ʃkɔnɪt*]
дияконѣса deaconess [*'dʒkɔ'nes*]
дияконѣя diaconia [*'dʌ'ʃq 'kɔnɪq*]
дияконствувати to be a deacon [*tq 'bʃ ʤ 'dʒkɔn*]
дияконський diaconal [*dʌ'ʃkɔnl*], deaconal [*'dʒkɔn(q)l*]
Дѣва Марѣя the Virgin Mary [*'dʒ 'vɛ:ʤɪn 'mɪqri*], the Blessed Virgin [*'dʒ 'bɛst 'vɛ:ʤɪn*]; **пресвята** ~ the Holy Virgin
[*'dʒ 'hɔ 'vɛ:ʤɪn 'vɛ:ʤɪn*]
дѣвѣцтво maidenhood [*'mɛɪdnɪ'vɔd*]
дѣвѣчий maiden [*'mɛɪdn*]
дѣвственне (зачаття Христа) the Virgin Birth [*'dʒ 'vɛ:ʤɪn 'bɛ:ʤɪn*]
дѣлѣтѣсь 1. to divide [*tq dʃ 'vaɪd*], to be divided [*tq 'bʃ dʃ 'vaɪdɪd*]; 2. (з кимось) to share (with) [*tq ʃɪq (wɪð)*]; ~
куском хлѣба to share a crust of bread [*tq ʃɪq q 'krʌst qv 'brɛd*]
дѣоцѣз або дѣоцѣзія diocese [*'dʌɪqsɪs*]
“Дѣяннѣя свѣтѣх апѣстѣлѣв” The Acts of the Apostles [*dʃ 'ɔktɪs qv dʃ 'q'pɔs(q)lɪz*]
дѣбрѣдѣяти to be a benefactor (to) [*tq 'bʃ ʤ 'bɛnɪfɪkɪtɪq (tq)*]
дѣбрѣтá kindness [*'kʌɪndnɪs*], goodness [*'gʊ 'vɔdnɪs*]; **знаки ~и Божѣй** signatures of God's goodness [*'sɪgnɪ ʤqz qv 'gʊ 'vɔdnɪs*]
дѣогма dogma [*'dɔgmə*]
дѣогмáт doctrine [*'dɔktrɪn*], tenet [*'tenɪt*], dogma [*'dɔgmə*]; ~и **вѣри** credenda [*krɪ'dɛndə*]; **церковнѣ ~и** the teachings of
the Church [*'dʒ 'tɪ ʃɪ'ʤɪz qv dʒ 'tɪ:ʤɪ*]
дѣогмáтик dogmatist [*'dɔgmətɪst*]
дѣогмáтика dogmatics [*dɔ'gmətɪks*], doctrinal theology [*dɔ'ktrɪnɪl ʃɪ'pɪlɔʤɪ*]
дѣогмáтѣчний dogmatic [*dɔ'gmətɪk*]
Дѣокетѣзм Docetism [*'dɔkɪtɪzəm*]
Дѣокетѣчний Docetic [*'dɔkɪtɪk*]
дѣоктрѣн|а doctrine [*'dɔktrɪn*], dogma [*'dɔgmə*], tenet [*'tenɪt*]; ~а **про непѣзнаванѣсть Бѣга** nescience [*'nesɪqns*]; ~а
роплатѣ перед Бѣгом the doctrine of satisfaction [*'dʒ 'dɔktrɪn qv 'sɪstɪs'fɪkɪʃ(q)n*]; **бѣогословскѣ ~и** theological
dogmas [*'dʃɪ'ʃɪ'ʤɪk(q)l 'dɔgməz*]
дѣоктрѣнáльнѣй doctrinal [*dɔ'ktrɪnɪl*], dogmatic [*dɔ'gmətɪk*]
дѣомѣнѣкáнець Dominican [*dɔ'mɪnɪkɔn*], predicant [*'predɪkɔnt*]
дѣопомáгáти to help [*tq hɛlp*], to aid [*tq eɪd*], to assist [*tq q'sɪst*]; to support [*tq sq'pɔt*]
дѣрѣге прѣшѣстѣя the Second Coming of Christ [*'dʒ 'sekɔnd 'kɔmɪŋ qv 'krɪstɪ*], the Second Advent of Christ [*'dʒ 'sekɔnd*
'*ɔdvɛnt qv 'krɪstɪ*]
дѣуáлѣзм theological dualism [*'dʒ 'lɔ'ʤɪk(q)l 'dʒ 'tʃɪ'ʤɪz(q)m*]
дѣух 1. (розум, воля людскá, прагнѣння до небеснѣго) spirit [*'spɪrɪt*]; **бѣднѣ ~ом** poor in spirit [*'pʊrɪn 'spɪrɪt*];
2. (бѣзтѣлеснá істѣта) ghost [*'gɔst*], the spirit [*'spɪrɪt*]; **бѣсовскѣй** ~ demon spirit [*'dɛmɔn 'spɪrɪt*]; **дѣобрѣй** ~
a good spirit [*q'gʊ 'vɔt 'spɪrɪt*]; **злѣй** ~ malignant demon [*mɔ'ɪlɪgnənt 'dɛmɔn*]; ~ **Бѣжѣй** the Spirit of God [*'dʒ 'spɪrɪt qv*
'*gʊ 'vɔd*]; ~ **нѣчѣстѣй бѣбл.** an evil spirit [*q'n 'ɪv(q)l 'spɪrɪt*]; ~ **Свѣтѣй** the Holy Ghost [*'dʒ 'hɔ 'vɛ:ʤɪn 'gʊ 'vɔst*], the Holy Spirit
[*'dʒ 'hɔ 'vɛ:ʤɪn 'spɪrɪt*]; **вѣкликáти** ~а to raise a ghost [*tq 'reɪz q'gʊ 'vɔst*]; **вѣгнáти** ~**ѣв бѣбл.** to cast out the spirits [*tq 'kɔst*
'*ɔv dʒ 'spɪrɪts*]; **дѣнь Свѣтѣго** ~а the Feast of the Holy Spirit [*'dʒ 'ɪ'ʤɪst qv dʒ 'hɔ 'vɛ:ʤɪn 'spɪrɪt*]; **дѣругá недѣлѣя пѣслѣ**
Зѣслáння Свѣтѣго ~а the second Sunday after the Descent of the Holy Spirit on the Disciples [*'dʒ 'sekɔnd 'sʌnd(e)ɪ*

еллінізм Hellenism [*'hɛlɪnɪz(q)m*], the Hellenistic period [*ɔq 'hɛlɪnɪstɪk'pɪqrɪqd*]
еманация emanation [*'emq'neɪʃn*]
емболізм embolism [*'embɔlɪz(q)m*]
емеріт emeritus [*'ɪmərɪtɪs*]
енергія (божественна) divine energies [*dɪ'vaɪn'ɛnɜʒɪz*], the energies of God [*dɪ'ɛnɜʒɪz qv'gɔd*]
енцикліка encyclical [*ɪn'sɪklɪk(q)l*]; **соціальна** ~ an encyclical on the social order [*qn ɪn'sɪklɪk(q)l pɪn ɔq 'sq'vɔs(q)l'ɔdq*]
епіклéза the epiclesis [*dɪ'ɪpɪkɪlɪsɪs*], the Invocation [*dɪ'ɪnvɔ'keɪʃɔ(q)n*]
епітімія penance [*'penqns*]; **виконати** ~ю to perform a penance [*tq pɔ'fɪl m q 'penqns*]; **накладати** ~ю to impose a penance [*tq ɪn'pɔ'vɔz q'penqns*]; **зняття** ~ї absolution from penance [*'xbsq'ɪʃɔ(q)n frqm 'penqns*]
Епіфанія Epiphany [*'ɪpɪfəni*]
ессеї Essenes [*'es ɪnz*]
есхатологічний eschatological [*'ɛskɔtɔ'ɪʃɔɪk(q)l*]; ~ **психоз** eschatological psychosis [*'ɛskɔtɔ'ɪʃɔɪk(q)l sɔ'ɪkɔ'vɔsɪs*]
есхатологія eschatology [*'ɛskɔ'tɪlɔɪ*]
есхатон the Eschaton [*dɪ'ɛskɔtɪn*]
ефіопськ|ий Ethiopian [*'ɪθɪ'pɪ'jɔn*]; ~а **церква** The Ethiopian Church [*dɪ'ɪθɪ'pɪ'jɔn 'tʃɜ:ʃ*]; **патріарх** ~ої **церкви** Patriarch of the Ethiopian Church [*'pə'trɪ'ʃk qv dɪ'ɪθɪ'pɪ'jɔn 'tʃɜ:ʃ*]
ефесяни the Ephesians [*dɪ'ɪfɪ'zɪjənz*]; **Послання до ефесян святого апостола Павла** The Epistle of Paul the Apostle to the Ephesians [*dɪ'ɪfɪ'zɪs(q)l qv'pɪn dɪ'ɪfɪ'zɪs(q)l tq dɪ'ɪfɪ'zɪjənz*]

Є

Євангелі|є **1.** (*благовість*) the gospel [*dɪ'gɔspɪ(q)l*]; **2.** (*книга*) the Book of the Gospels [*dɪ'bʊk qv dɪ'gɔspɪ(q)l*], the Gospel Book [*dɪ'gɔspɪ(q)l'bʊk*]; **напрестольне** ~ the liturgical Gospel [*dɪ'ɪθ'ɪkɪ(q)l'gɔspɪ(q)l*]; **рядове** ~ ordinary Gospel [*'ɪdɪnəri'gɔspɪ(q)l*]; **дванадцять** ~ї the Twelve Gospels [*dɪ'twɛlv'gɔspɪ(q)l*]; ~ **від Іоанна** The Gospel according to St. John [*dɪ'gɔspɪ(q)l q'kɔdɪ'ʃn' sɔ'ɪnt'ɔɪn*]
євангелізація evangelization [*'ɪvəŋ'gɛlɪzəʃɔ(q)n*]
євангелізм evangelism [*'ɪvəŋ'gɛlɪz(q)m*]
євангеліст evangelist [*'ɪvəŋ'gɛlɪst*]
євангелісти (*євангельські християни*) the evangelicals [*dɪ'ɪvəŋ'gɛlɪk(q)l*]
євангельськ|ий evangelical [*'ɪvəŋ'gɛlɪk(q)l*]; ~а **церква** the Evangelical Church [*dɪ'ɪvəŋ'gɛlɪk(q)l'ɔɪ:ʃ*]
євноміани the Eunomians [*dɪ'jʊnɔ'mɪənz*]
євнух eunuch [*'jʊnək*]
єврей *бібл.* the Hebrews [*dɪ'ɦɪbrɪz*]; **Послання до ~в святого апостола Павла** The Epistle of Paul the Apostle to the Hebrews [*dɪ'ɪpɪ'ɪs(q)l qv'pɪn dɪ'ɦɪbrɪz(q)l tq dɪ'ɦɪbrɪz*]
єврей Jew [*'ɜ:ɦɪ*]; **переслідувати** ~їв to Jew-bait [*tq 'ɜ:ɦɪbeɪ*]
єврейський Jewish [*'ɜ:ɦɪʃ*], Judaical [*'ɜ:ɦɪdeɪk(q)l*]
євтихіани the Eutychians [*dɪ'jʊtɪkɪənz*]
євхаристій|ий Eucharistic [*'jʊkərɪ'stɪk*]; ~ий **канон** the Eucharistic Canon [*dɪ'jʊkərɪ'stɪk'kənɔn*]; ~а **молитва** the Eucharistic Prayer [*dɪ'jʊkərɪ'stɪk'preɪ*]; ~а **трапеза** the Eucharistic Meal [*dɪ'jʊkərɪ'stɪk'mɪl*]; ~і **конгреси** the Eucharistic congresses [*dɪ'jʊkərɪ'stɪk'kɔŋ'grɛsɪz*]
євхарістія the Eucharist [*dɪ'jʊkərɪ'stɪ*], the sacrament of communion [*dɪ'ɔkɔmjuŋt qv kɔ'mjʊ'fɪjən*]; **здійснення** ~ї the celebration of the Eucharist [*dɪ' sɛlɪ'breɪʃɔ(q)n qv dɪ'jʊkərɪ'stɪ*]; **брати участь у** ~ї to participate in the Eucharist [*tq pɔ'ɪtɪ'pɪeɪt ɪn dɪ'jʊkərɪ'stɪ*]
Євхологіон the Euchologion [*'jʊkɔlɔ'ɪq'vɔɪʃɪn*], book of devotions [*'bʊk qv dɪ'vɔ'vɔsɪ(q)nɪz*]

єдинородний only-begotten [*'ɔnɪ'brɪ'gɪtɪn*], ~ **Син** *бібл.* the only-begotten Son [*dɪ'ɔnɪ'brɪ'gɪtɪn' sɔn*]
єдиносущний one in essence [*'wʊn ɪn'ɛs(q)ns*], coessential [*'kɔ'vɔ'sɛnɪs(q)l*]
єзуїт Jesuit [*'ɜ:zɪ'vɔɪt*]
єлей holy oil [*'ɦɔ'vɔli'ɔɪl*]
єлеопомазання Chrismation [*krɪz'məʃɔ(q)n*], anointing with Holy Chrism [*q'nɔ'ɪntɪ'fɪ'wɪd'ɦɔ'vɔli'krɪz(q)m*]
єлеопомазувати, єлеопомазувати to anoint [*tq q'nɔ'ɪntɪ*]

завіса curtain [*'kɛ: tɪn*], sanctuary veil [*'sɜ: kət̪ɪ s'vɛəri 'veɪl*]

завіт covenant [*'kɔ:v(ə)nənt*], testament [*'testəmənt*]; **Новий** ~ New Testament [*'nju: f' testəmənt*]; **Старий** ~ Old Testament [*'q' v'ɪd' testəmənt*]; ~ **Божий** the covenant of God [*ɪq' kɔ:v(ə)nənt qv' g'pɪd*]; **кров** ~у blood of the covenant [*'blʌd qv' ɪq' kɔ:v(ə)nənt*]; **скрижалі** ~у the Tables of the covenant [*ɪq' te'ɪblz qv' ɪq' kɔ:vənt*]

загальниця meat fare [*'mɛt'feɪ*]

заготовляти **1.** (*запасати*) to store up [*ɪq' stɔ: r' tɛp*], to make a stock (of) [*ɪq' meɪk q' stɔ:k (qv)*]; **2.** (*зотувати задалегідь*) to prepare [*ɪq' prɪ'p' tɛp*], to have smth ready [*ɪq' hɜ:v' s' tɛm' tɛ' rɛdɪ*]

Задостойник the Hymn to the Theotokos [*ɪq' hɪm tɔ: ɪq' tɪ' tɪ' kɔ:s*]

зажиратися to become fastidious [*ɪq' bɪ' kɔ: m' fɪs' tɪd' tɪs*], to become fussy [*ɪq' bɪ' kɔ: m' f' tɪsɪ*]

зздрити to envy [*ɪq' 'envi*]; to be envious (of) [*ɪq' bɪ' env' tɪs (qv)*], to be jealous [*ɪq' bɪ' tɛ' lɪs (qv)*]

зздрість envy [*'envi*]

закладати хрест *див. хрест*

Закон Божий **1.** (*предмет вивчення у навчальних закладах*) Scripture [*'skrɪpʃɔ:*], divinity [*dɪ'vɪnɪtɪ*]; **2.** (*книга, що знайомить з основами віри та богослужіння*) catechism [*'kæt̪ɪ'kɪz(q)m*]; **3.** (*одкровення про сутність віри*) the Lord's law [*ɪq' lɔ: dɜ: l*], the law of God [*ɪq' lɔ: qv' g'pɪd*]

законовчитель religious teacher [*rɪ'lɪ' tɛqs' t' tɛq*], catechist [*'kæt̪ɪ'kɪst*]

замучити to torture [*ɪq' tɔ: tɔ:*], to torment [*ɪq' tɔ: mɔ: t*], to martyr [*ɪq' m' tɛq*]; ~ **до смерті** to torment to death [*ɪq' tɔ: mɔ: t tɔ: dɛt*]

занепокоїтись to worry (about) [*ɪq' wɔ: rɪ' qba' vɪ*], to be uneasy [*ɪq' bɪ' tɛ' nɪ' lɪzɪ*], to be anxious (about) [*ɪq' bɪ' tɛ' nɪ' kɔ:s (qba' vɪ)*]

запалювати to light [*ɪq' 'laɪt*], to set fire (to) [*ɪq' sɛt' faɪt (tɔ)*]; ~ **свічку** to light a candle [*ɪq' 'laɪt q' kændl*]

заповідати to bequeath(e) (to) [*bɪ' kɛw' tɪd*], to make a testament [*ɪq' meɪk q' testəmənt*], to will (to) [*wɪl (tɔ)*]

зповідь commandment [*kɔ: m' mɔ: mɔ: t*]; **десять** ~ей the Ten Commandments [*ɪq' tɛn kɔ: m' mɔ: mɔ: t*]; the Decalogue [*ɪq' dɛkə' lɔ: g*]; ~**і блаженства** the Beatitudes [*ɪq' bɪ' tɛ' tɪ' tɪ' fɪdɜ:*]; ~**і церковні** commandments of the church [*kɔ: m' mɔ: mɔ: t qv' ɪq' 'tɛ: tɔ:*]; **виконувати** ~і to fulfil the commandments [*ɪq' f' vɪ' fɪl ɪq' kɔ: m' mɔ: mɔ: t*]

заповіт testament [*'testəmənt*]

запричасний postcommunion [*'pɔ: tɔ: kɪ' mɪ' fɪnɪjɔ:n*]

заручати to betroth [*bɪ' tɪrɪ' vɔ: d*]

заручатися to become engaged (to sb) [*ɪq' bɪ' kɔ: m' ɪn' geɪ' tɛd*], to affianc(e) (to sb) [*ɪq' faɪ' tɪn (tɔ) s*]

заручини betrothal [*bɪ' tɪrɪ' vɔ: d (q)*], engagement [*ɪn' geɪ' tɛmənt*]

засвідчувати **1.** (*служувати доказом*) to testify (to) [*ɪq' tɛstɪ' faɪt (tɔ)*], to witness [*ɪq' 'wɪtnɪs*]; **2.** (*підтверджувати, доказувати*) to attest (to) [*ɪq' (tɔ)*], to certify [*ɪq' sɛ: tɪ' faɪt*], to be evidence [*ɪq' bɪ' ev' ɪdɪns*]

засіяти to sow (with) [*ɪq' sɔ: vɔ: (wɪt)*]

заспів solo part [*'sɔ: vɔ: vɔ: p' tɛ*], introduction to a song [*'ɪntrɪ' dʌk̪ɪs (q)n tɔ q' s' pɔ: n*]

заспівувати to lead the singing [*ɪq' lɪ' dɔ: s' pɔ: n*]

затвор cell [*sɛl*], seclusion [*sɪ' klʌz (q)n*]; **жити в** ~і to live in seclusion [*ɪq' lɪv' ɪn sɪ' klʌz (q)n*]

затворник hermit [*'hɛ: mɪt*], anchorite [*' ɜ: k̪ɪ (q)rɪt*]

затворюватися (*усамітнюватися*) to seclude oneself [*ɪq' sɪ' klʌd wɔ: n' sɔ: f*], to cloister oneself [*ɪq' klɔ: ɪstɔ: wɔ: n' sɔ: f*]

заупокійний for the repose of the soul [*fɪl ɪq' rɪ' pɔ: vɔ: qv' ɪq' sɔ: vɔ:*]; ~**е богослужіння** the Office of the Dead [*ɪq' 'pɪs qv' ɪq' dɛd*], burial service [*'bɪrɪ' tɪs' sɛ: vɪs*]

захланність greed [*grɪ' d*], Mammon [*'mɜ:mɔ:n*]

захристія sacristy [*'sɜ:kɪ'stɪ*], vestry [*'vestri*]

зачало pericopes [*pɪ' rɪ' kɔ:pɪ*]

зачати to conceive [*ɪq' kɔ: n' sɔ: vɔ:*], to become pregnant [*ɪq' bɪ' kɔ: m' pɪ' gɪnənt*]

зачаття conception [*kɔ: n' sɛp s (q)n*]; **Непорочне** ~ The Immaculate Conception [*ɪq' ɪ' mɜ:kɪ' vɪ' tɪ kɔ: n' sɛp s (q)n*]; ~ **Пресвятої Богородиці святою Анною** the Conception of St. Anne [*ɪq' kɔ: n' sɛp s (q)n qv' sɛ' ɪnt' ɜ:n*]

збирати to gather [*ɪq' gɜ: dɔ:*], to collect [*ɪq' kɔ: lɛk̪t*], to pick [*ɪq' pɪk*]

збуватись to come true [*ɪq' kɔ: m' trɪ' tɪ*], be realized [*ɪq' bɪ' rɪ' tɪzɪd*]

звеліти to command Br. [*ɪq' kɔ: m' mɔ: d*], Am. [*ɪq' kɔ: m' ɜ: d*], to order [*ɪq' lɔ: dɔ:*], to rule over [*ɪq' rɪ' fɪl' q' vɔ:*]

звершення (святих таїнств) ordinance work [*'lɔ: ɪnqns' wɛ: k*]

Ізраїль бібл. Israel [*'Izreʃq*]; **дванадцять колін Ізраєлевих** the twelve tribes of Israel [*ɔq ˈtwelv ˈtraɪbɪz qv ˈIzreʃq*];
земля Ізраєлева the country of Israel [*ɔq kʰɛntri qv ˈIzreʃq*]

ізраїльтяни Israelites [*'Izrelaʃts*], бібл. the chosen people [*ɔq ˈtɔ ˈVzɔqn ˈp ʃp*].

ікón|а icon [*'aʃkʰɔn*]; **запрестольна ~а** a sanctuary icon [*q ˈsɔkʰkʰt ɔ ˈVɔqri ˈaʃkʰɔn*]; **храмова ~а** patronal icon [*ˈpɔɛtrɔqnl ˈaʃkʰɔn*]; **чудотворна ~а** miracle-working icon [*ˈmʃrɛk(q) ˈwɛ: kʰɔ ˈaʃkʰɔn*]; **прикладатися до ~и** to kiss an icon [*ˈtq ˈkʰɔ qn ˈaʃkʰɔn*]

іконічний iconic [*aʃkʰɔnʃk*]

іконобóрство iconoclasm [*aʃkʰɔnqkʰɔx(q)m*]

іконобóрець iconoclast [*aʃkʰɔnqkʰɔst*]

іконографіч|ний iconographic [*aʃkʰɔnq ˈgrɔʃʃk*]; **~е мистецтво** iconic art [*aʃkʰɔnʃk ˈɔk*]

іконографія iconography [*'aʃkq n ˈpɔgrɔʃi*]

іконóмія dispensation [*ˈɔʃpɛn ˈsɛʃɔ(q)n*]

іконóпис icon-painting [*'aʃkʰɔn ˈpɛɪntʃɔ*]

іконостáс iconostasis [*'aʃkq n ˈpɔstɔʃɔ*], iconostas [*aʃkʰɔnqstɔs*]

іконошанува́ння iconolatry [*aʃkq n ˈplɔtri*]

і́кос ikos [*'aʃkɔs*]

ілітón iliton [*'ɪlɪtɔn*]

іманéнтний immanent [*'ɪmɔnɔnt*]

іманéнтність immanence [*'ɪmɔnɔns*]; **~ Бога** immanence of God [*'ɪmɔnɔns qv ˈg ɔɔ*]

іменува́ти to call [*ˈtq ˈkɔ*], to name [*ˈtq ˈnɛɪm*]

інді́кт indiction [*ɪn ˈdɪkʰɔ(q)n*]

інді́тія endytion [*ɪn ˈdɪʃɔ(q)n*], shroud [*ˈɔra ˈVɔd*]

індульгéнція indulgence [*ɪn ˈdʌl ˈtɔqn(t)s*]

ініціа́ція initiation [*ɪn ˈɪʃɪəʃɔ(q)n*]; **ритуа́л ~ї** (посвяти) ritual of initiation [*ˈrɪʃɔ ˈVɔq ɪn ˈɪʃɪəʃɔ(q)n*];
проводити ~ю to conduct an initiation [*ˈtq kɔn ˈdʌkʰt qn ɪn ˈɪʃɪəʃɔ(q)n*]

інквізі́ція inquisition [*ˈɪnkwɪ ˈzɪʃɔ(q)n*]

і́нок novice monk [*ˈnɔvɪs ˈmɔkʰɔk*], coenobite/cenobite [*ˈsɔnɔ ˈVɔbaɪt*]

інокі́ня novice nun [*ˈnɔvɪs ˈnʌn*]

інтроніза́ція enthronement [*ɪn ˈtrɔn ˈVɔnɔnt*], enthronization [*ˈɪntrɔn ˈ(Vɔ)n ˈzɛʃɔ(q)n*]

інтронізува́ти to enthrone Br. [*ˈtq ɪn ˈtrɔn ˈVɔn*], Am. [*ˈtq en ˈtrɔn ˈVɔn*]

іпако́й hypakoe, ipakoi [*'ɪpɔkɔɪ*]

іподія́кон subdeacon [*ˈsɔɔb ˈdɪkɔn*]

іподія́конствува́ти to subdeaconate [*ˈtq sɔɔb ˈdɪkɔn ˈstɔ*], [*ˈtq sɔɔb ˈdɪkɔn ˈstɔ*]

іпостáсь hypostasis [*ˈɪpɔ ˈpɔstɔʃɔ*]

іпостаті́чний hypostatic [*ˈɪpɔ ˈpɔq ˈ(Vɔ)stɔtʃk*]

ірмологі́й heirmoi [*'ɛ:m ɔɪ*], hirmologion [*ˈɪrmo ˈlɔɔɔɔn*]; **~ нотного спі́ву** book of heirmoi [*ˈb ˈVɔk qv ˈɛ:m ɔɪ*]

Ірмологіо́н Heirmologion, Irmologion [*ˈɪrmo ˈlɔɔɔɔn*]

і́рмос heirmos [*'ɛ:m ɔs*]

ісихáзм hesychasm [*'ɪsɪkɔzɔm*]; **практикува́ти ~** to practise hesychasm [*ˈtq ˈprɔkʰtɪs ˈɪsɪkɔzɔm*]

ісихáст hesychast [*'ɪsɪkɔst*]

ісповіда́ння, сповіда́ння 1. (сповідь) confession [*kɔn ˈfɛʃɔ(q)n*]; **Аугсбурзьке ~** the Augsburg Confession [*ˈɔi ˈa ˈVɔzɔb ˈɛ:ɔg kɔn ˈfɛʃɔ(q)n*], the Augustan Confession [*ˈɔi ˈa ˈVɔɔ ˈɪstɔn kɔn ˈfɛʃɔ(q)n*]; **2.** (віросповідання) creed [*kr ʃɔd*]

іспові́дник, спові́дник confessor [*kɔn ˈfɛsɔ*], professor [*ˈpɔr ˈfɛsɔ*]

іспові́дувати, спові́дувати to confess [*ˈtq kɔn ˈfɛs*], to acknowledge [*ˈtq qk ˈn ˈpɪʃɔ*], to profess [*ˈtq ˈprɔ ˈfɛs*]

і́стин|а truth [*tr ɪʃt*]; **Дух ~и** the Spirit of Truth [*ɔq ˈspɪrɪt qv ˈtr ɪʃt*]; **Біблійні ~и** the truth of the Bible [*ɔq ˈtr ɪʃt qv ɔq ˈbaɪbɪ*]

і́стин|ий true [*tr ɪʃt*]; **~а присутність (Христа в Причасті)** the real presence [*ɔq ˈrɪʃt ˈprezɔns*]

істукáн, і́дол idol [*'aʃd(q)l*], graven image [*ˈgrɛɪv ɪm ʃɪd*]

ісхóдження, схóдження Procession [*ˈprɔ ˈsɛʃɔ(q)n*]; **~ Святого Духа** Procession of the Holy Spirit [*ˈprɔ ˈsɛʃɔ(q)n qv ɔq ˈhɔ ˈVɔɔ ˈspɪrɪt*]

католикоса́т catholicate [kq'ʔPʲɪk(ə)ʃt]

католи́цький catholic [ˈkxʲɪkʲ]

ка́федра, кáтедра cathedra [kq'ʲɪdʲrɑ]; **єпископська** ~ episcopal chair [ʲpʲɪskɔp(ə)kq'ʲɪdʲrɑ]

кафедрáльний, катедра́льний cathedral [kq'ʲɪdʲrɑlʲ]; ~ **собор** cathedral [kq'ʲɪdʲrɑlʲ]

каце́я hand-censer [ˈkxnd'ʲsen(t)sɑ]

ка́яник, поку́тник contrite [kq'n'ʲtrɑʃtʲ], repentant [rʲɪ'pɛntqntʲ]

ка́ятися to repent [tq rʲ'pɛntʲ], to do penance [tq 'dʲɪ'pɛnqnsʲ], to confess [tq kq'n'fesʲ]; ~ **у гріхах** to confess one's sins [kq'n'fes wɔ'ʒɪxʲ'sʲɪnzʲ]; to repent of one's sins [tq rʲ'pɛnt qv wɔ'ʒɪxʲ'sʲɪnzʲ], to do penance for one's sins [tq 'dʲɪ'pɛnqnsʲ fɔ wɔ'ʒɪxʲ'sʲɪnzʲ]

каяття́ repentance [rʲɪ'pɛntqnsʲ], penitence [ˈpɛnʃtʲ(q)nsʲ]

ке́лар cellarer [ˈsɛl(q)rɑ]

келéйн|ий cellular [ˈsɛlujʲq]; ~ **є правило** monastic (private) rule of prayer [mq'nxstʲɪk (pʲrɑʃvʲɪtʲ)'rʲɪʃʲ qv'pʲrʲɪqʲ]

келі́я cell [sɛlʲ]

кенові́йний coenobitic, cenobitic [ˈsʲɪnɔbɑʃtʲɪkʲ]

кенові́тизм monastic community [mq'nxstʲɪk kq'mjʲʃʲɪnʲɪtiʲ]

кено́вія coenobite, cenobite [ˈsʲɪnɔ'vʲɪɑʃtʲ]

ке́нозис kenosis [kʲɪnɔ'vʲɪsʲ]

ке́ригма kerygma [ˈkɛrʲɪgmɑ]

киво́рій, ківорі́й ciborium [sʲɪ'vɔ'rʲɪjɑ]

киво́т, кио́т, кіо́т icon case [ˈaʲkʲɪ'n'kɛʲɪsʲ]

Ки́ріопáсха Kyrie easter [ˈkʲɪrʲɪ'ɛ'ʲɪstɑ]

кіно́нік communion verse [kq'mjʲʃʲɪnʲɪqn'vʲɪ:sʲ]

клерика́л clerical [ˈkʲɛrʲɪkɑ]

клерикалі́зм clericalism [ˈkʲɛrʲɪk(q)ʲɪz(q)mʲ], clericism [ˈkʲɛrʲɪsʲɪz(q)mʲ]

клир, клі́р clergy [ˈkʲɪɛ:ɟʲɪ]

клі́рик, клі́рик clerk [kʲɪ'ɾʲɪkʲ], cleric [ˈkʲɛrʲɪkʲ], churchman [ˈɟʲɪ:ɟʲmqnʲ], clergyman [ˈkʲɪɛ:ɟʲmqnʲ]

клі́рос choir [ˈkwaʲɟʲ]

клобу́к klobuk [ˈkʲɔpʲɔ'vʲɪkʲ], black veil [ˈbʲɔk'vɛʲɪ]

ключ 1. (інструмент) key [kʲɪʃʲ]; 2. (підказка) clue [kʲɪʃʲ]

клявзу́ра klauzura [ˈkʲɪɑ'vʲz'vʲrɑ], cloister [ˈkʲɔʲɪstɑ]

кля́сті to curse [tq kʲɛ:sʲ], to swear [tq 'swʲɪqʲ]

кля́стися to swear [tq 'swʲɪqʲ], to vow [tq 'va'vʲ]; ~ **у вірності** to vow fidelity [tq 'va'vʲʲɪ'ɔlʲɪtʲɪʲ]

кля́тва|а 1. (присяга) swear [swʲɪqʲ]; 2. (обітниця) oath [q'vʲɪ], vow [va'vʲ]; ~ (обітниця) **безшлюбності** the vow of chastity [ʲɔ'va'vʲ qv'ɟʲxstʲɪtʲɪʲ]; ~ **на Біблії** Bible oath [ˈbɑʲɪbʲl'q'vʲɪʲ]; **порушник** ~и oath breaker [q'vʲɪ'brɛʲkʲqʲ]; **давати** ~у to vow [tq 'va'vʲ], to make a vow [tq 'mɛʲkʲ q'va'vʲ]

кні́г|а book [bʲɪ'vʲkʲ]; ~и **богослужбові** service books [ˈs'wɔ'vʲɪs'bʲɪ'vʲkʲsʲ]

кні́жник scribe [skʲrɑʲɪbʲ]; ~и і **фарисеї** scribes and Pharisees [ˈskʲrɑʲɪbʲz qnd'fʲɪxʲɪsʲ ʲɪzʲ]

ковче́г 1. (корабель) ark [ʲkʲɔʲʃʲ]; 2. (рака) shrine [ˈɟʲrɑʲɪnʲ], chest with holy relics [ˈɟʲɛst wʲɪʲɟʲ'ʲɪ'vʲɪ rʲɪʲɪkʲsʲ]; ~ **завіту** ark of the covenant [ˈʲkʲɔʲ qv'ʲɔ'kʲɔ'vʲ(q)ntʲɪʲ]; **Ноїв** ~ Noah's Ark [ˈnɔ'vʲqz'ʲkʲɔʲ]

коле́гія college [ˈkʲɔʲɪʲɟʲɪ]

колегіа́льний, коле́гіяльний collective [kq'ʲɛktʲɪvʲ]

ко́ливо kolyvo [ˈkʲɔʲɪ'vʲɔ], boiled rice with raisins and honey [ˈbʲɔʲɪʲd'raʲɪs wʲɪʲɟʲ'reʲzʲɪnz qnd'ɦɔ'ʲɪniʲ]

коліноприкло́н|ий genuflectory [ˈɟʲɛnʲju'fʲɛktqriʲ], kneeling [ˈnʲɟʲɪʲʃʲɪʲ]; ~и **молитви** kneeling prayers [ˈnʲɟʲɪʲʃʲɪʲ'pʲrʲɪqzʲ]

коло́сяни the Colossians [kq'ʲɔʲsʲɪqnzʲ]; **послання до Колосян** Epistle to the Colossians [ʲpʲɪʲʃʲ tɔ'ʲɔ'kʲɔ'ʲɔʲsʲɪqnzʲ]

коля́дка|а carol [ˈkʲɔʲrʲɪkʲ]; **співати** ~и to sing carols [tq 'sʲɪʲʃʲ'kʲɔʲrʲɪkʲ]

коля́дник Christmas caroler [ˈkʲɔʲɪʲmqʲs'kʲɔʲrʲɪkʲ]

коля́дува́ти to carol [ˈkʲɔʲrʲɪkʲ], to go Christmas caroling [tq 'ɟq'vʲɔ'kʲɔʲmqʲs'kʲɔʲrʲɪkʲʲɪʲ]

конгрега́ці|я congregation [ˈkʲɔʲɟʲɪ'ɟʲrʲɪ'ɟʲɪ(q)nʲ]; **член** ~и congregant [ˈkʲɔʲɟʲɪ'ɟʲrʲɪ'ɟʲ(q)ntʲ]

ко́ндак kontakion, kontakion [ˈkʲɔʲntqkʲɪqʲnʲ]

кондиціо́нізм conditionalism [kq'n'dʲɪʲɟʲɪʲz(q)mʲ]

конкля́в the conclave [ˈDq ˈkʰɔ̃kʲɛʲv]
конкорда́т concordat [kʰɔ̃n ˈkɔ̃dɔt]
конститу́ція constitution [ˈkʰɔ̃nstɪˈtɪʲʃɪˈs(q)n]; ~ **церковна** church constitution [ˈtʃɛːt ˈkʰɔ̃nstɪˈtɪʲʃɪˈs(q)n]
контемпляти́вний contemplational [ˈkʰɔ̃ntɛmˈplɛʲʃɪˈs(q)n]
контемпля́ція contemplation [ˈkʰɔ̃ntɛmˈplɛʲʃɪˈs(q)n]
конфесі́йний confessional [kʰɔ̃nˈfɛʲʃɪˈs(q)n]
конфесі́я 1. (віросповідання) confession of faith [kʰɔ̃nˈfɛʲʃɪˈs(q)n qv ˈfɛʲʃɪˈs]; **2.** (організація) religious denomination [rɪˈʃɪˈtʃɛʲʃɪˈs(q)n]
конфірма́ція confirmation [ˈkʰɔ̃nfɪˈmɛʲʃɪˈs(q)n]
конформі́ст conformist [kʰɔ̃nˈfɔ̃rmɪˈst]
конце́рт 1. (захід) concert [ˈkʰɔ̃nsɛrt]; **2.** (муз. твір) concerto [kʰɔ̃nˈtʃɛːtɔ V]
копі́є (предмет літургічного вжитку) spear [spɪˈq]
ко́пти the Copts [ˈDq ˈkʰɔ̃ptɪs]
коринтя́нин Corinthian [kʰɔ̃rɪˈnɪˈtɪˈnɪn]
космі́чний cosmic [ˈkʰɔ̃zmɪˈkɪ], space [spɛːʃɪs]
космогоне́зія cosmogony [kʰɔ̃zmɔ̃ˈgɔ̃ni]
ко́смос cosmos [ˈkʰɔ̃zmɔ̃s], space [spɛːʃɪs]
косте́л Roman Catholic Church [ˈrɔ̃ Vmɔ̃n ˈkɔ̃stɛl ˈtʃɛːtɔ]
крі́жмо baptismal clothing [ˈbɔ̃xp ˈtʃɔ̃zmɔ̃l ˈkɪʲq VˈDʃɪˈN]
крі́лас, крі́лос 1. (місце у церкві) choir loft [ˈkʰwɔ̃ʃɪ ˈlɔ̃ft]; **2.** (церковний хор) church choir [ˈtʃɛːt ˈkʰwɔ̃ʃɪ];
співати на -і to sing in a church choir [tɔ̃ ˈsɪˈvɔ̃n ɪn ˈtʃɛːt ˈkʰwɔ̃ʃɪ]
крі́пта crypt [krɪˈpt], undercroft [ˈʌndɔ̃krɪˈpt]
кров blood [ˈblʌd]; ~ **Христова** blood of Christ [ˈblʌd qv ˈkrɪˈst]
кропи́ло (предмет літургічного вжитку) aspergillum [ˈɔ̃spɪˈɡɪlɪʲm]
кропи́ти asperse (with) [kʰɔ̃sˈpɛːs (wɪˈD)]
ксьондз priest [priːˈst], clergyman [ˈklɛːˈɡɪmɔ̃n]
кці́тор church warden [ˈtʃɛːt ˈwɔ̃rdn]
кукі́ль tares [ˈtʃɪˈkɪl]
культ cult [kʰʌlt], worship [ˈwɔ̃ʃɪˈp], veneration [ˈvenɪˈreɪˈʃɪˈs(q)n]; **робити з чогось** ~ to make religion of smth [tɔ̃ ˈmɛʲʃɪˈkɪrɪˈʃɪˈs(q)n qv ˈsʰɔ̃nɪˈʃɪˈN]
ку́льтовий religious [rɪˈlɪˈʃɪˈtʃɛʲʃɪˈs], cultic [ˈkʰʌltɪˈkɪ], spiritual Br. [ˈspɪˈrɪˈtʃʉˈvɪl], Am. [ˈspɪˈrɪˈtɪˈvɪl]; ~**а музика** religious music [rɪˈlɪˈʃɪˈtʃɛʲʃɪˈs ˈmɪʲʃɪˈzɪˈkɪ]; ~**і будівлі** buildings for public worship [ˈbɪˈlɪˈdɪˈʃɪˈtʃɛʲʃɪˈs ˈbɪˈvɪˈlɪ ˈwɔ̃ʃɪˈp]
кумра́нські суво́ї Qumran Caves Scrolls [kʰʉˈmɔ̃rɔ̃n ˈkɛʲvɪz ˈsʉvɔ̃j]
ку́піль baptismal font [ˈbɔ̃xp ˈtʃɔ̃zmɔ̃l ˈfɔ̃nt], baptismal bowl [ˈbɔ̃xp ˈtʃɔ̃zmɔ̃l ˈbɔ̃l]
ку́рія curia [ˈkɪˈvɪˈrɪˈjɔ̃]
кутя́ kutia, a dish of boiled wheat (rice) with honey [kʰɪˈdɪˈʃɪˈs qv ˈbʉˈdɪˈwɪt (rɪˈsɪs) wɪˈd ˈhʉˈnɪ]
кюре́ curé [ˈkɪˈvɪˈrɪˈjɔ̃]

Л

ла́вра lavra [ˈlɔ̃vɪˈrɔ̃]; **Києво-Печерська** ~ (Успенська) Kyiv Pechersk Lavra [ˈkɪˈjɪˈvɪˈpɛːʃk ˈtʃɛːʃk ˈlɔ̃vɪˈrɔ̃]
ла́дан incense [ˈɪnsɛn(t)s], frankincense [ˈfrɔ̃nˈkɪˈnsɛn(t)s]
Ла́зарєва субо́та Lazarus' Saturday [ˈlɔ̃zɔ̃rɪs ˈsʉtɔ̃dɪ]
лампа́да sanctuary lamp [ˈsɔ̃xɔ̃kɪˈjɪˈvɪˈrɪˈʃɪˈnɔ̃p], chancel lamp Br. [ˈtʃɛːʃkɪˈnɔ̃p], Am. [ˈtʃɔ̃xɪˈnɔ̃p], altar lamp [ˈlɪˈtɔ̃ ˈɪnɔ̃p], everlasting light Br. [ˈɛvɔ̃lˈɪʃtɪˈʃɪˈnɪˈlɔ̃t], Am. [ˈɛvɔ̃lˈɔ̃stɪˈʃɪˈnɪˈlɔ̃t]
ла́яти to cruel [tɔ̃ ˈkrɪˈjɪt]
Леві́т (книга) Leviticus [ˈlɪˈvɪˈtɪˈkɪs]
леві́ти, леві́ти the Levites [ˈlɪˈvɪˈtɪs]
левіра́т levirate marriage [ˈlɪˈvɪˈrɪˈt ˈmɔ̃rɪˈʃɪˈt]
лега́т papal legate [ˈpɛːpɔ̃l ˈlɛˈɡɪt], Apostolic legate [ˈɔ̃pɔ̃stɪˈk ˈlɛˈɡɪt]
легио́н legion [ˈlɪˈɡɪɔ̃n]

модерні́зм modernism Br. [m'p'dq'n'zqm], Am. [m'Adq'n'zqm]
молéбень Supplicatory Canon [s'Ap'ly'ke'lyqri'kxnyq]
МОЛІТВ|а prayer [preq]; **~а Господня** the Lord's Prayer [Dq 'Ldz 'preq]; **~а Єфрена Сиріна** the Prayer of Ephraim the Syrian [Dq 'preq qv 'Jfre'Jm Dq 's'Fr'Jqn]; **~а Ісусова** the Jesus Prayer [Dq 'Gz'zqs 'preq]; **заамвонна ~а** the prayer behind the ambo [Dq 'preq b'J'ha'nd D'J'xmbq V']; **подячні ~и** Thanksgiving Prayers [n'Jx'ksg'Jv'JN'preqz]; **світильні ~и** prayers the prayers of light [Dq 'pre'Jqz qv 'sa'Jt]
МОЛИТВОСЛÓВ prayer book [preq'b'V'k]
МОЛІ́ТИСЯ to pray [tq 'pre'J]; **~ вголос** to pray vocally [tq 'pre'J'vq V'k(q)li]; **~ таємно** to pray in secret [tq 'pre'J'n's'Jk'Jt]; **~ за нас грішників** to pray for us sinners [tq 'pre'J'f'Lr'As's'Jnqz]; **~ іншими мовами** to pray in tongues [tq 'pre'J'n't'As'Nz]; **безперервно ~** to pray without ceasing [tq 'pre'J'w'J'Da'V'i's'Jz'JN]
МОЛИТÓВН|ий prayerful [preqf(q)li]; **~е правило** prayer rule [preq'r'Fli]
МОЛИТÓВНИК Book of Common Prayer [b'V'k qv 'k'P'mqn 'preq]
МОЛОКА́НИ Molokans [m'Alq'kxnyz]
монархі́анство, монархі́ані́зм Monarchianism [mq'n'P'keqnyz(q)m]
монасти́р monastery Br. [m'Pnyqst(q)ri] Am. [m'Anq'steri]
монасти́ці́зм monasticism Br. [mq'n'xst'J's'zqm] Am. [mq'V'nxstq's'zqm]
монасти́чний monastic(al) [mq'n'xst'Jk(q)l]
МОНА́Х monk [m'ANk]
МОНА́ШИЙ monastic [mq'n'xst'Jk]
МОНОГА́МІЯ monogamy [mq'n'Jyqmi]
МОНОЕНЕРГІ́ЗМ monergism [m'Pny'G'zqm]
МОНОТЕ́ІЗМ monotheism [m'Pny V'J'J'zqm]
МОНОТЕ́ІСТИ́ЧНИЙ monotheistic [m'Pny V'J'J'J'st'Jk]
МОНОТЕЛІ́ТИ́ЗМ monothelism [m'Pny V'J'e'J't'zqm]
МОНОФЕЛІ́ТСТВО див. **монотелі́ти́зм**
МОНОФІ́ЗИ́ТСТВО monophysitism [mq'n'P'f'J'sa'Jt'z(q)m]
МОНТА́НІСТИ Montanists Br. [m'Pntqn'Jsts] Am. [m'Antqn'Jsts]
МО́ЩІ|і relic [rel'Jk]; **~ святих угодників** relics of saints [rel'Jks qv'se'Jnts]; **перенесення ~ей святих безсрібників Кира й Івана** translation of the relics of Saints Cyrus and John [tr'xns'le'J'S(q)n qv Dq 'rel'Jks qv "se'Jnts'sa'J(q)rqs qnd 'G'Ln]; **повернення ~ей апостола Вартоломея** translation of the relics of Saint Bartholomew [tr'xni'le'J'S(q)n qv Dq 'rel'Jks qv "se'Jnt b'X'J'P'qny'Fli]; **переносити ~і** to translate the relics [tq tr'xns'le'Jt Dq 'rel'Jks]
МУ́ДРІСТЬ discernment [d'J's'k:nmqnt]
МУДРУВА́ТИ to philosophize [tq f'J'P'sqfa'z]
МУ́ЗИКА music [mj'Hz'Jk]; **~ церковна** church music [n'G'k:'G'mj'Hz'Jk]
МУ́ЧЕНИК martyr [m'Jeq]; **сорока Севастійських ~ів** Forty (Holy) Martyrs of Sebaste Br. [f'Ot:ti (h'q V'li) 'm'Jtqz qv 'se'Jqst], Am. [f'Ot:rti (h'q V'li) 'm'Jtqz qv 'se'Jqst], the Holy Forty Br. [Dq 'h'q V'li 'f'Ot:ti], Am. [Dq 'h'q V'li 'f'Ot:rti]
МУ́ЧЕНИЦТВО martyrdom [m'Jeqdqm]
МУ́ЧЕНИЦЬКІЙ martyric [m'Jtqr'Jk]
МУ́ЧЕНИЦЯ див. **мученик**
МУ́ЧИТИ to martyrize [tq 'm'Jtqra'z]
М'ЯСО́ЇД time from Christmas to Shrovetide [ta'Jm fr'P'm 'kr'Jsmqs tq "D'rq V'vta'Jd]

Н

наба́т tocsin Br. [t'P'ks'Jn] Am. [t'v'ks'Jn]
набе́дреник epigonation [n'Jp'Jq'ne'J'n]
наближа́тися to approach [tq q'p'q V'G]; **~ до Бога** to arrive at God [tq q'ra'Jv qt 'g'P'd]
наве́рнення conversion [kqn'v'k:'S(q)n]; **~ під примусом** coerced conversion [kq V'k:'st kqn'v'k:'S(q)n]
наверта́ти(ся) to convert [tq kqn'v'k:'t]; **~ у віру** to religionize [tq r'J'J'G'qna'z]; **~ в Християнство** to Christianize [tq 'kr'J's'G'qna'z]
навечі́р'я Eve [Jv]

одру́жуватися to enter marriage [tq 'entq 'mɔr'ʃɛ]; ~, **щоб ділити і радість, і горе** to take «for better for worse» [tq 'teʃkʃq bɛtqʃq 'wɛ:s]

одя́гання dressing [tq 'dres'ʃɛ]; ~ **престо́лу** Dressing of the Holy See [tq 'dres'ʃɛ'N'qv Dq 'hɔ'V'li'sɛ]

одяга́ти to dress [tq 'dres]; ~ **в багрянницю** to empurple [tq ʃm'pɛ:p(q)l]; ~ **в поховальні одежі** to shroud [tq 'ɔrə'V'dɛ]

окро́плювати to asperse [tq q'spɛ:s]; ~ **святою водою** to sprinkle holy water on [tq 'ɔpr'ʃɛ'N'kʃ'hi'w'pɛqr'ʃɛn]

ома́на dalal [dq 'lɔ]

оме́га omega [q'V'mɔgq]

омива́ти to anoint [tq q'n'p'ʃɛnt]

омові́ння ablution [q'ɔ'f'ʃɛ(q)n]

омофо́р omophorion [q'V'mq'fɔr'ʃɛn]

оправда́ння justification [q'ɔ'p'ʃɛ'ʃɛ'ke'ʃɛ(q)n]

оправдо́вуватися to justify oneself [tq 'ɔ'p'ʃɛ'ʃɛ'w'ʃɛn'sɛlf]

опрісно́к azyme [ɔx(a)ʃm]

ора́кул oracle [p'rqk(q)l]

Ора́нта Orant [p'rqnt]

ора́р orarian [p'reqr'ʃɛn]

орле́ць bishop's hassock [b'ʃɛ'ʃɛps'hɔsqk]

ортодокса́льний orthodox [ɔ'ʃɛ'dɔ'p'kɔs]; ~а **церква** Orthodox Church [ɔ'ʃɛ'dɔ'p'kɔs'ɔɛ:ɔ]

ортодо́ксія Orthodoxy [ɔ'ʃɛ'dɔ'p'kɔsi]

орфі́зм Orphism [ɔ'f'ʃɛ(q)m]

оса́нна hosanna [hi'V'zɔxɔq]

освя́чення sanctification [ɔ'ɔx'N'kɛ'ʃɛ'ke'ʃɛ(q)n]; ~ **Святих Дарів** Blessing of Holy Gifts [b'les'ʃɛ'N'qv 'hɔ'V'li'g'ʃɛts]

освя́чувати(ся) to sanctify [tq 'ɔx'N'kɛ'ʃɛ'ʃɛ]; ~ **церкву** to consecrate [tq 'k'ʃɛns'ʃkɛ'ʃɛ]

осі́няти to cross [tq 'kr'ʃɛs]; ~ **себе хресним знаменням** to cross oneself [tq 'kr'ʃɛs w'ʃɛn'sɛlf]; ~ **хресним знаменням** to sain [tq 'se'ʃɛn]; ~ **хрестом** to bless [tq 'b'les]

осо́ба wight [wa'ʃɛ]

остері́га|тися to beware of [tq b'ʃ'weqr qv]; ~**йтеся лжепророків, що приходять до вас в овечій одежі, а всередині – вовки хижі** beware of false prophets, which come to you in sheep's clothing, but inwardly they are ravaging wolves [b'ʃ'weqr qv'fɔ'ɔs 'pr'ʃ'ʃɛts w'ʃɔ'k'ɔ'm tɔ'j'ʃɛn 'ɔ'ʃɛps'kɔ'V'd'ʃɛ'N'ɔ'qt 'ʃn'wɔ'dɛi'De'ʃ'q'rɔxv(q)n'ʃɛ'w'ʃɛ'ɔz]

Осьмогласник, Октоїх an eight-week cycle of Octoechos [qn'e'ʃɛ'w'ʃk'sa'ʃkɔ'qv 'p'ktq'ʃɛ'ʃɛs]

Отце́ь (Боз) God the Father [ɔ'p'ɔ' Dq'ʃɛ'ʃɛ]; (Церкви) Church Father [ɔɛ:ɔ'ʃɛ'ʃɛ]; **Отці церкви** the Church Fathers [Dq'ɔɛ:ɔ'ʃɛ'ʃɛ]

О́тче на́ш the Lord's Prayer [Dq'ɔ'ʃɛ'p'req]

офірува́ти to sacrifice [tq 'ɔxkr'ʃɛ'ʃɛs]

охре́щений baptised [bɔx'p'ta'ʃɛd]

очи́щення purification [pɔ'ʃɛ'ʃɛ'ʃɛ'ke'ʃɛ(q)n]

очи́щуватися to purify [tq 'pɔ'ʃɛ'ʃɛ'ʃɛ'ʃɛ]; ~ **від бісів** to exorcise [tq 'ɔkɔ'ʃɛ'ʃɛ]; ~ **від гріхів** to sanctify [tq 'ɔx'N'kɛ'ʃɛ'ʃɛ]

II

павликіа́ни Paulicians [p'l'ɔ'ʃɛ(q)nɔz]

палама́р sacristan [sɔxkr'ʃɛtɔn]

паламарюва́ти to be a sacristan [tq 'b'ʃɛ'q'sɔxkr'ʃɛtɔn]

Палея́ the Paleae [Dq'p'e'ʃɛ'ʃɛ]

па́лиця epigonation [ɔ'p'ʃɛ'q'ne'ʃɛ(q)n]

пало́мник див. пілігрим

пало́мництво pilgrimage [p'ʃɛ'gr'ʃɛ'ʃɛ]

панагія́ Panagia [p'ɔxɔq'ʃɛ'ʃɛ]

панахі́да memorial service [m'ʃɛ'm'ɔ'ʃɛ'ʃɛ:v'ʃɛs]

панікаді́ло chandelier [ɔ'ɔx'ɔ'dɔ'ʃɛ'ʃɛ]

Пантеїзм Pantheism [ˈpɑnθiˈzɪzəm]
Па́па Pope [ˈpɑpə]
па́перть parvis [ˈpɑpɪtɪ]
па́пський Papal [ˈpɑpəl]
параеклезіа́рх ostiary [ˈɒstiəri]
параклéт Paraclete [ˈpɑrəkleɪt]
паракліс rogation service [ˈrɒɡeɪʃən sɜːvɪs]
парама́н Analabos [ˈnɑlɑbɒs]
парамона́р acolyte [ˈækələɪt]
Параста́с Night requiem [ˈnɑɪt ˈrekwɪzɪt]
пара́фія parish [ˈpɑrɪʃ]
паремі́йник the Book of Paroemias [ˈpɑrəˈmiːjəz bʊk]
паремі́я paroemia [ˈpɑrəˈmiːjə]; ~ **Пасха** 15 Old Testament readings [ˈpɑsˌkɑ ˈfɪfˌtiːn ˈolɪd ˈtestəmənt ˈriːdɪŋz]
па́рох parson [ˈpɑrən]
па́ро́хія, пара́фія parish [ˈpɑrɪʃ]
парсі́зм Parsiism [ˈpɑrsiːzəm]
партикуля́рний civilian [ˈsɪvɪlɪən]
Пару́сія Parousia Br. [ˈpɑrəˈsiːə] Am. [ˈpɑrəˈsiːə]
Па́ска Easter bred [ˈiːstə ˈbred]
па́ства congregate [ˈkɒŋgrɪˈgeɪt]
па́сти to backslide [ˈtəʊ ˈbækslɑːd]; ~ **долу перед Богом** to fall down before God [ˈtəʊ ˈfɒl ˈdiːvɪn bɒfɪˈgɒd]
па́стирський pastoral [ˈpɑstərəl]
па́стор, па́стир clergyman [ˈklɛːdʒmən], pastor [ˈpɑstə]
па́сторальний див. **па́стирський**
Па́сха Easter (Sunday) [ˈiːstə (sʌnd(eɪ))]
Пасха́лія Ecclesiastical calendar [ˈpɑsˌkɑliːjə]
пасха́льний paschal [ˈpɑsˌkəl]; ~ **цикл** paschal cycle [ˈpɑsˌkəl ˈsaɪkl]
па́тер Pater [ˈpeɪtə]
па́терік patericon [ˈpeɪtərɪkən]
па́трістика patristics [ˈpɑtrɪstɪks]
па́тристичний patristic [ˈpɑtrɪstɪk]
па́тріа́рх patriarch [ˈpɑtriˈɑːrç]
па́тріа́рхат patriarchate [ˈpɑtriˈɑːrçət]
па́тріпа́сіа́нство patripassianism [ˈpɑtrɪˈpɑsɪˈɑːnɪzəm]
па́троло́гія patrology [ˈpɑtrələdʒi]
пеке́льний infernal [ɪnˈfɜːnəl]
пе́кло див. ад
пелагіа́нство, пелагіо́нізм Pelagianism [ˈpeləˈdʒiːnɪzəm]
первосвяще́нник pontiff [ˈpɒntɪf]
перебі́р overkill [ˈoʊvəˈkɪl]
передава́ти to secularize [ˈtəʊ ˈsekjʊləraɪz]
передання́ sacred tradition [ˈseɪkɪd ˈtrɪdɪʃən]
передбача́ти to divine [ˈtəʊ ˈdɪvaɪn]; ~ **погибель** to knell [ˈtəʊ ˈnel]
передзві́н chime [ˈtʃaɪm]
Передосвя́чення да́рів (Літу́ргія) the Divine Liturgy of the Presanctified Gifts [ˈdiːvɪn ˈlɪtʊrʒi ɒv ðə ˈpreˈsæntɪfaɪd ˈgɪfts]
передсва́ття eve [ˈiːv]
перелю́б infidelity [ɪnˈfɪdəlɪti]
перемі́на (сутнісна, євхаристі́йна) transubstantiation [ˈtrænsəbˌstænsɪˈeɪʃən]
перемі́нюватися to transubstantiate [ˈtrænsəbˌstænsɪˈeɪt]

переобразітися to transfigure [tq trɔns'fɪgq]
пересв'ячувати to hallow [tq 'hɔlq V°]
пересел'ятися to seize [tq 'sɛz]
пересл'їдувати to persecute [tq 'pɛ:sɪkj'fɛt]; ~ **їнакомисл'ячих** to muzzle dissent [tq 'mɔz(q) dɪ'sent]; ~ **за переконання** to persecute for beliefs [tq 'pɛ:sɪkj'fɛt fɔ bɪ'ljʌs]
перест'авитися to repose with the Lord [tq rɪ'pɔz wɪθ d̩ 'lɔd]
перест'авлення repose [rɪ'pɔz V°]; ~ **святого апостола і євангеліста Йоана Богослова** John the Theologian [ˈɡɛlən d̩ q ʃɪq'vɔ:z(q)n]
перешкодж'ати to interdict [tq 'ɪntq dɪ'kɛt]
перихор'єзис perichoresis [ˈpɛrɪkɔrɪ'zɪs]
перст the finger of God [d̩ 'fɪŋgə qv 'gɔd]
п'єрш'ий first [ˈfɛ:st]; ~ **ий час** Prime [ˈpraɪm]; ~ **а неділя Великого посту** the Feast of Orthodoxy [d̩ 'fɛst qv ˈlɪq d̩ 'pɔksɪ]; ~ **є і друге віднайдення чесної голови святого Іоана Хрестителя** First and Second Finding of the Head of Saint John the Forerunner [ˈfɛ:st qnd 'sekɔnd 'faɪndɪŋ qv 'seɪnt ˈɡɛlən d̩ q 'fɪl 'rɔŋq]
Петр'ївка the Apostles' Fast [d̩ 'pɛp(s)ɪz 'fɛst]
петробрус'їани Petrobrusians [ˈpɛtrɔ 'brʊzɪənz]
печ'аль calamity [kə'ælɪti]
Пил'їпівка the Nativity Fast [d̩ nɪ'vɪtɪ 'fɛst]
пильнувати to keep vigil [tq 'kɪp 'vɪl]
пис'ати to paint [tq 'peɪnt]; ~ **їкону** to paint an icon [tq 'peɪnt qn 'aɪkɔn]
півн'їчна (богослуження) midnight prayer [ˈmɪdnəɪt 'prɛɪ]
підн'їм'атися to upheave [tq ʔp 'hɪv]
підозр'ювати to suspect [tq sɪ'spɛkt]
підр'їзник sticharion [stɪ'kɪtʃɪ'ɪn]
підр'їсник inner cassock [ˈɪnq 'kɔsɔk]
підзнавати to learn [tq ɪ:z], to get to know [tq 'get tɔ 'nɔ V°], to cognize Br. [tq kɔ'gnaɪz], Am. [tq 'kɔgnəɪz], to apprehend [tq 'æprə'hend]
підзн'ання gnosis [ˈnɔzɪs]
підл'їг'їм, пал'омник pilgrim [ˈpɪlɪgrɪm], palmer [ˈpɔlmə], peregrin(e) [ˈpɛrɪgrɪn]
піднес'їв canticle [ˈkæntɪk(q)l]
підсн'їй lenten [ˈlentən]; ~ **а їжа** lenten fare [ˈlentən 'feɪ]; ~ **а Тр'їодь** Lenten Triodion [ˈlentən ˈtraɪq d̩ 'daɪq n]
підсн'їя canticle [ˈkæntɪk(q)l]; ~ **Богородиці** Madonna's Canticle [mɔ d̩ 'pɪnɔz 'kæntɪk(q)l]; ~ **Підсн'їнь** The Song of Songs [d̩ 'sɔŋ qv 'sɔŋz]; ~ **Священного Писання** Psalter [ˈsɪltɔ]; ~ **Симеона Богоприсл'яця** Canticle of Simeon [ˈkæntɪk(q)ɪz qv 'sɪmɪq n]; ~ **ї Соломонові** Canticles of Solomon [ˈkæntɪk(q)ɪz qv 'sɒləmɔn]
підст fasting [ˈfɛstɪŋ]; **перша неділя Великого посту** the Feast of Orthodoxy [d̩ 'fɛst qv ˈlɪq d̩ 'pɔksɪ]
пл'акальн'їк, ~ця a male (female) weeper [q 'meɪl (fɪ'meɪl) wɪ 'prɔ], howler [ˈhɔwɪlɔ]
пл'акати to weep [tq 'wɪp], to cry [tq 'kraɪ]; (**над пок'їйником**) to keen [tq 'ki:n]; ~ **за кимсь (чимсь)** to weep for a person (a thing) [tq 'wɪp fɔr q 'pɛ:s(q)n (q 'ɪŋ)]: ~ **разом з кимсь** to mingle tears [tq 'mɪŋɡl 'tɪz]
плат veil [veɪl]
плат'онік Platonist [ˈplɔtənɪst]
Плач Єрем'ї Lamentations of Jeremiah [ˈlæmən'teɪʃ(q)nɔz qv 'dʒerɪ'maɪq]
платан'їця 1. (ковдра, плат; поховальна пелена) winding sheet [ˈwaɪndɪŋ ˈʃi:t], sindon [ˈsɪndən]; **2.** (велике полотнище із зображенням на весь зріст тіла Ісуса Христа у труні, після зняття його з хреста) shroud of Christ [ˈʃraʊd qv ˈkrɪst], holy shroud [ˈhɔlɪ ˈʃraʊd], epitaphion [epɪ'tæfɪ(ə)n]; the Epitaphios [d̩ 'epɪ'tæfɪq s]; **винесення** ~i the Procession (Carrying) of the Holy Shroud [d̩ 'prɔsɪ'seɪ(q)n (ˈkɔrɪ'ʃɪŋ) qv d̩ 'hɔlɪ ˈʃraʊd]; **поховання** ~i the Burial service of the Holy Shroud [d̩ 'berɪəl 'sɛ:vɪs qv d̩ 'hɔlɪ ˈʃraʊd]
пл'отський carnal [ˈkɔrnəl]
плоть flesh [fɛʃ]
пневматол'огія pneumatology [ˈnju:ˈfɪmɔ'ɪtɪkɔlɔdʒɪ]
повеч'їр'я compline [ˈkɔmpɪl(a)ɪn]
пог'анин, яз'їчник pagan [ˈpeɪɡən]

поганство, язичництво paganism [ˈpɔːɡənɪzˈm̩] / [ˈpɔːɡənɪzˈm̩]

поганський, язичницький pagan [ˈpɔːɡən]

погребіння interment [ˈɪntərˈmɛnt]

пóдви́г act of moral courage [ˈpɔːdʒɪvɪŋ]

подві́жник man of faith [ˈpɔːdʒɪŋk]

подвиза́тися to work [ˈpɔːdʒɪzˈtʃɪ], to act [ˈpɔːdʒɪzˈtʃɪ]

подóба simulacrum [ˈpɔːdəbə]

подрúжжя spouses [ˈpɔːdrʊʒʒɪjə]

подрúжній marital [ˈpɔːdrʊʒʒɪjɪ]; ~**є право** marital right [ˈpɔːdrʊʒʒɪjɪ]

пока́йний penitent(ial) [ˈpɔːkaɪjɪ], repentant [ˈrɛpɪnt]

пока́йння repentance [ˈrɛpɪntəns]

пока́йння 1. (одне з семи християнських таїнств) the (Sacrament of) Penance [ˈpɔːkaɪjɪ]; **2.** (каяття за скоєний гріх) penitence [ˈpɛnɪtəns], contrition [ˈkɒntrɪʃən], penance [ˈpɛnəns]; **вмерти без ~** to die unconfessed [ˈtɔː dɪə ˈʌnˈkɒnfɛst]; **закликати до ~** to call to penance [ˈtɔː kɔːl ˈtɔː ˈpɛnəns]; **3.** (сповідь) confession [ˈkɒnfɛʃən]

пока́яться to confess [ˈpɔːkaɪjə]

поклі́кання epiclesis [ˈɛpɪkɪlɪsɪs]

поклóн prostration [ˈpɔːklɒn]; **класти ~** to prostrate [ˈpɔːklɒn]

поклоні́тися to bow [ˈpɔːklɒnɪtʃɪ] (to, before)

поклоні́ння obeisance [ˈpɔːklɒnɪns]; ~ **чесним оковам святого апостола Петра** Veneration of the Precious Chains of Apostle Peter [ˈpɔːklɒnɪns ˈtɔː ˈtʃɛsɪm ˈoʊkəvəm ˈsvɛtɔː ˈɒpəstəʊlə ˈpiːtrə]

поклоня́тися to worship [ˈpɔːklɒnɪjə], to venerate [ˈpɔːklɒnɪjə]; ~ **святиням** to venerate shrines [ˈpɔːklɒnɪjə ˈsvɛtɪnjəm]; ~ **чужим богам** to whore after strange gods [ˈpɔːklɒnɪjə ˈtʃʊʒɪm ˈbɒɡəm]

поко́їтися (про померлого) to lie [ˈpɔːkoɪtʃɪ], to repose [ˈpɔːkoɪtʃɪ], to find one's resting place [ˈpɔːkoɪtʃɪ ˈfɑːnd ˈwʌnz ˈrestɪŋ ˈplɛs]; **Його прах ~тється на цвинтарі** his remains repose in the churchyard [ˈhɪz ˈɔːkɔː ˈtʃɛstɪs ˈnɔː ˈtʃvɪntərɪ]; **Тут ~тється прах** (вжив. в написах на гробках) Here lies the body of... [ˈhɪz ˈɔːkɔː ˈtʃɛstɪs ˈnɔː ˈtʃvɪntərɪ]; лат. Hic jacet

поко́ра humility [ˈpɔːkɔːrə]

покрива́ти to cover up [ˈpɔːkɔːrɪvɪtʃɪ]

покривці́ the veils [ˈpɔːkɔːrɪvɪtʃɪ]

покрóв shroud [ˈpɔːkɔːv]

Покрóва Holy Protection [ˈpɔːkɔːrə]; ~ **Пресвятої Богородиці** the Intercession of the Holy Virgin [ˈpɔːkɔːrə ˈpreːsvɛjə ˈbɒɡəroʊdɪtʃɪ]; the Intercession of the Theotokos [ˈpɔːkɔːrə ˈθiːəˈtɒkəs]; the Protection of Our Most Holy Lady the Theotokos and Ever-virgin Mary [ˈpɔːkɔːrə ˈθiːəˈtɒkəs ˈtɔː ˈoʊr ˈmɒst ˈhɒli ˈleɪdi ˈθiːəˈtɒkəs ˈænd ˈevərˈvɜːrɪn ˈmɛrɪ]; the Protection of the Mother of God [ˈpɔːkɔːrə ˈθiːəˈtɒkəs ˈtɔː ˈmʌðər ˈɒf ˈɡɔːd]

поку́та atonement [ˈpɔːkɔːtə]

полігамі́я polygamy [ˈpɔːlɪɡəmi]

поліелéй, полієлéй the Polyeleos [ˈpɔːlɪˈelɪj]

політеї́зм polytheism [ˈpɔːlɪˈθiːzəm]

політеї́стичний polytheistic [ˈpɔːlɪˈθiːstɪk]

полúно́шниця nocturn [ˈnɔːktʃnɪʃɪjə]

помáзаник messiah [ˈmɛsɪə]

помáзання anointing [ˈpɔːməzənɪŋ]

помáзувати to anoint [ˈpɔːməzʊvɪtʃɪ]

помина́льний funeral [ˈpɔːmɪnɪəl]; ~**а служба** (тж. заупокійна служба) memorial service [ˈpɔːmɪnɪəl ˈslʌʒbə]; ~**а трапеза** funeral repast [ˈpɔːmɪnɪəl ˈtræpezə]; ~**а часовня** funeral chapel [ˈpɔːmɪnɪəl ˈtʃaʊnz]; ~**і обряди** funeral rites [ˈpɔːmɪnɪəl ˈɒbrɪdɪ]

помина́ння 1. (список з іменами покійних для поминання) death bill [ˈpɔːmɪnɪjə]; **2.** (момент в богослужінні, коли моляться за упокій) the prayers for the dead [ˈpɔːmɪnɪjə ˈprɛɪz ˈfɔː ˈðə ˈded]; (за здоров'я) the prayers for the health of smb [ˈpɔːmɪnɪjə ˈprɛɪz ˈfɔː ˈðə ˈhɛlθ ˈɒf ˈsɪmʌbəl]

помина́ти 1. (молитися за упокій) to pray/to say prayers for smb's soul's rest [ˈpɔːmɪnɪtʃɪ ˈtɔː ˈpreɪ ˈtɔː seɪ ˈprɛɪz ˈfɔː ˈsɪmʌbəl ˈrest]; to pray for repose of the dead [ˈpɔːmɪnɪtʃɪ ˈtɔː ˈpreɪ ˈfɔː ˈrɛpəz ˈɒf ˈðə ˈded]; (за здоров'я хворих) to pray for recovery of

the sick [tq'preʃ fɔ rɔ'kʌvəri qv Dɔ 'sɪk]; ~ по іменах to remember by name [tq rʃ'membɔ bɑʃ 'neɪm]; 2. (впамятовувати поминки) to give a funeral banquet for/in memory of [tq'gɪv q'fʃ'fɪnqrɔʃ 'bɪ'kɔwɪt fɔ / ɪn 'meməri qv]

ПÓМІНКИ funeral repast [fʃ'fɪnqrɔʃ rɔ'pɹɛʃt], funeral banquet [fʃ'fɪnqrɔʃ 'bɪ'kɔwɪt]; (на 9-й день після смерті) novemdial [nɔvɛndɪəl]

ПОМІСЛИТИ to think [tq ɪ'θɪŋk]

ПОМОЛІТИСЯ див. молитись

ПОМ'ЯНИК commemoration book [kɔ'meməri'neɪʃ(ə)n 'bʊk]

ПОМ'ЯНУТИ див. поминати

ПОМИНА́ННЯ prayer for the dead [prɛɪfɔ Dɔ 'ded]

ПÓМІСЕЛ thought [θɔʊt]

ПОМІСНИЙ local [lɔkəl]; ~ **собор** Local Council [lɔkəl ˈkaʊnsəl]

ПОНЕДІЛОК Monday [mʌndɪ]; **Світлий** ~ Bright Monday [braɪt 'mʌndɪ]; ~ **Святого Духа** Pentecost Monday [pɛntɪkɔst 'mʌndɪ]

ПОНТІФІК pontiff [pɒntɪf]

ПОНТИФІКА́Т pontificate [pɒntɪfɪkət]

ПОРОДИ́ТИ див. народжувати

ПОРО́К malice [mælɪs]

ПОРО́ЧНИЙ vicious [vɪʃəs]

ПÓРУЧІ liturgical vestments [lɪtɜːʃl 'vestmɛnts]

ПОРУ́ШУВАТИ to break [brɛɪk]; ~ **закон** to break the law [brɛɪk Dɔ 'lɔ]

ПОСВЯ|ТИ́ТИ 1. (в духовний сан) to consecrate [tq 'kɔnsəkreɪt]; to ordain [tɔ'ɔdeɪn], to frock [tq frɔk], to confer orders to smb [tq kɔn'fɜː 'ɔdəʊndɪ]; ~ у сан єпископа to consecrate a bishop [tq 'kɔnsəkreɪt q 'bɪʃɔp]; **бути ~ченим у сан диякона** to be ordained (as) a deacon [tɔ'ɔdeɪnd (əz) q dɪ'kɔn]; 2. (в таємниці віри тощо) to initiate [tɔ'ɪetɪeɪt], to let (into) [tq 'letɪn]

ПОСВЯ́ТТЯ initiation [ɪnɪʃɪ'eɪʃ(ə)n]

ПОСВЯ́ЧЕННЯ dedication [dɪ'deɪkəʃ(ə)n]

ПОСВЯ́ЧУВАТИ див. освячувати, посвятити

ПОСВЯЩА́ТИ див. посвятити

ПОСИЛА́ТИ to send [tq 'send]

ПОСІВА́ТИ to sow [tq sɔʊ]

ПОСЛА́ННИЦТВО ministry [mɪnɪstri]

ПОСЛА́ННЯ epistle [ɪpɪstl]

ПО́СЛУХ obedience [ə'bedɪəns]

ПОСЛУ́ШНИК novitiate [nɔvɪʃɪ'eɪt]

ПÓСОХ crosier [krɔʊzɪə]

ПОСІВА́ТИ to perform the rite of sowing [tq pɔ'fɔm Dɔ 'raɪt qv 'sɔʊɪŋ]

ПОСРАМИ́ТИ to humble [tq 'hʌmbəl], to shame [tq ʃeɪm]

ПÓСТІ́ТИ to fast Br. [tq 'fæst], Am. [tq 'fɔst], to keep the fast [tq 'keɪp Dɔ 'fæst], to observe a fast [tɔ'ɔbzəv 'fæst]

ПÓСТІ́ТИСЯ див. постити

ПОСТРАЖДА́ТИ див. страждати

ПÓСТРИГ (для ченців) monastic tonsure [mɔnɪstɪk 'tɒnɪʃɔ], the rite of taking monastic vows [Dɔ 'raɪt qv 'teɪkɪŋ mɔnɪstɪk 'vaʊz]; (для черниць) the rite of taking the veil [Dɔ 'raɪt qv 'teɪkɪŋ Dɔ 'veɪl]

ПОСТРИГА́ТИ (у ченци) to make a monk [tq meɪk q 'mɔnɪk], to admit to monastic vows [tq qd'mɪt tq mɔnɪstɪk 'vaʊz], to profess smb a monk [tq prɔ'fes 'sɔmbɔdɪ q 'mɔnɪk], to admit smb to monastic vows [tq qd'mɪt 'sɔmbɔdɪ tq mɔnɪstɪk 'vaʊz]; (у черниці) to make a nun [tq meɪk q 'nʌn], to admit to the veil [tq qd'mɪt tq Dɔ 'veɪl]

ПОСТРИГА́ТИСЯ (у ченци) to take monastic vows [tq 'teɪk mɔnɪstɪk 'vaʊz], to enter a monastery [tɔ'entɔr q 'mɒnɪstri]; (у черниці) to take the veil [tq 'teɪk Dɔ 'veɪl], to enter a convent [tɔ'entɔr q 'kɒnvɛnt], to go into convent [tq 'gɔʊ ɪntɔ 'kɒnvɛnt], to veil [tq veɪl]

ПОТІ́Р chalice [ˈtʃælɪs]

ПОХОВА́ННЯ interment [ɪn'tɛ:mɛnt]

ПОХОВА́ТИ див. похоронити

ПОХО́ДЖЕННЯ origin [ɪ'ɔrɪʃɪn]

по́хорон, по́хорони burial [ˈbɛrɔq], interment [ɪnˈtɛːmqnt], sepulture [ˈsɛpɔltɛɖ], funeral [ˈfʃʃɛnqrɔ], committal [kɔˈmɪt(q)]

похороніти *див. хоронити*

похорóнн|ий funeral [ˈfʃʃɛn(q)r(q)], mortuary [ˈmɔːtɛvɔri], exequial [ɛkˈsɛkwɔq]; **~ий дзвін** knell [ˈnɛl], toll [ˈtɔl]; **~ий спів** dirge [ˈdɛːɟ]; **~і обряди** mortuary rites [ˈmɔːtɛvɔriˈraɪts], sepulchral rites [ˈsɛpɔlkr(q)ˈraɪts]; **~а урна** mortuary urn [ˈmɔːtɛvɔriˈɛːn], sepulchral urn [ˈsɛpɔlkr(q)ˈɛːn]; **здійснювати ~ий обряд** (над кимось) to perform the last offices (for smb) [ˈtɔpɔˈlɪmɔqˈɪstɔˈpɪsɪz]

похрѐсник godchild [ˈgɔdˈtɕaɪld]

почáток beginning [ˈbɛɟɪnɪŋ], commencement [kɔˈmɛsmɔnt], inception [ɪnˈsɛpɔ(q)n]; **~ індікту** New Year [ˈnɪˈjɪˈjɪɟ]; **~ церковного року** indiction [ɪnˈdɪkɔqn]

почитáння veneration [ˈvɛnɔˈreɪɔ(q)n]

пóяс belt [bɛɪt]; **~ Богородиці** the belt of Virgin Mary [ˈbɔˈbɛltɔvˈvɛːɟɔnˈmɛqrɪ]

пράведний righteous [ˈraɪfɔqs]

пράведник righteous man [ˈraɪfɔqsˈmɔn]

пράведність righteousness [ˈraɪfɔqsɪs]

пράвило rule [ˈrɪl]; **~ канонічне** canon law [ˈkɔnɔnˈlɔ]; **~ до святого Причастя** Eucharist [ˈjɪˈkɔrɪst]

Праві́льний the Eucharist [ˈjɪˈkɔrɪst]

пράво law [lɔ]; **~ релігійне** religious law [ˈrɪlɪɟɪsˈlɔ]; **~ церковне** church law [ˈtɛɪtɔˈlɔ]

правосі́льний right-minded [ˈraɪtˈmaɪndɪd]

правосла́вн|ий orthodox [ˈɔrθədɔks]; **~ий культ** orthodox cult [ˈɔrθədɔksˈkʌlt]; **~а автокефальна церква** orthodox autocephalous church [ˈɔrθədɔksˈtɔˈsɛfɔsˈtɛɪtɔ]; **~а автономія** orthodox autonomy [ˈɔrθədɔksˈɔtɔnɔmi]; **~е свято** orthodox holiday [ˈɔrθədɔksˈhɔlɪdeɪ]; **~е сектантство** orthodox sectarianism [ˈɔrθədɔksˈsɛktɔnɪzɪzɪm]

правосла́в'я orthodoxy [ˈɔrθədɔksi]

правочі́нний competent [kɔmpɪtɔnt]

празні́чн|ий festal [ˈfɛstɪl]; **~а мінея** the Anthologion [ˈɔnˈtɔlɔɟɔn]

пράксіс praxis [ˈprɔksɪs]

предві́чний eternal [ɪˈtɛːnɔl]

предестинáція predestination [ˈprɛˈdɛstɪneɪɔ(q)n]

предсв́яття forefeast [ˈfɔˈfɛɪst]

предсто́ять advocate [ˈɔdvɔkɛɪt]

предт́еча forerunner [ˈfɔˈrɛnɔr]

преобра́ження transfiguration [ˈtrɔnsfɔɟɔˈreɪɔn]; **~ Господнє** the Holy Transfiguration of Our Lord Jesus Christ [ˈbɔˈhɔˈvɪˈtrɔnsfɔɟɔˈreɪɔnɔvˈaˈvɔˈlɔˈɟɪːzɔsˈkrɪst]

преобразі́тися to transfigure [trɔn(t)ˈsɪfɔɟɔ]

преосв́ященний Most Reverend [ˈmɔˈvɔstˈrev(q)rɔnd]

преосв́ященство the Right Reverend [ˈbɔˈraɪtˈrev(q)rɔnd], **англик.** My Lord (Bishop) [ˈmaɪˈlɔd (ˈbɪʃɔp)]; **«Ваше ~»** Your Eminence [ˈjɔˈemɪnɔn(t)s]

преподóбний Reverend [ˈrev(q)rɔnd]

Преподобнóму́ченик Saint Martyr [ˈsɛɪntˈmɔrtɔ]

пресв́ітер presbyter [ˈprezbɪtɔ]

пресв́ітеріят, пресв́ітеріят presbyterate *Br.* [ˈprezˈbɪtɔrɪtɛ], *Am.* [ˈprezˈbɪtɔrɪtɛ]

пресв́ітерство (*сан, посада, служіння пресв́ітера; збірн. – пресв́ітеру*) presbyterate *Br.* [ˈprezˈbɪtɔrɪtɛ], *Am.* [ˈprezˈbɪtɔrɪtɛ]; **priesthood** [ˈprɪstɦɪd]; (*в пресв́ітеріанській, реформатській церкві*) **eldership** *Br.* [ˈɛldɦɪˈʃɪp], *Am.* [ˈɛldɦɪˈʃɪp]

пресв́ят|ій Most Holy [ˈmɔˈvɔstˈhɔˈvɪ]; **Пресв́ята Богородиця** the Most Holy Mother of God [ˈbɔˈmɔˈvɔstˈhɔˈvɪˈmɔˈtɦɔrɔvˈgɔd]; **Пресв́ята Трійця** the Blessed Trinity [ˈbɛsˈtɦɪdˈtrɪnɪtɪ], the Holy Trinity [ˈhɔˈvɪˈtrɪnɪtɪ]

престóл, престі́л (*високий чотирикутний столик, що стоїть у центрі вівтаря*) the (Holy) Communion table [ˈbɔˈhɔˈvɪˈkɔmjuˈnɪtɪ], the Holy throne [ˈbɔˈhɔˈvɪˈtrɔn], the Holy table [ˈbɔˈhɔˈvɪˈtɛɪb(q)]

престóли (*ангельський чин*) the thrones [ˈbɔˈtrɔnɪz]

преф́ект prefect [ˈprɪfɛkt]

прибудóва annex [ˈqˈnɛks]

привѣрн|ий court [ˈkɫɛ]; ~а **співна капелла** court singing chapel [ˈkɫɛ ˈsɪvˈnɪˈkɐˈlɪ ˈtɪˈdɔp(ɪ)]

примас primate [ˈpɪmɐt]

примушувати to make [ˈmɛʃk], to force [ˈfɫɔs], to compel [ˈkɔmˈpɛl]

принѣсити to bring [ˈtɪq ˈbrɪʃɪˈtɪ]

принѣшення offerings [ˈpɪf(ɪ)rɪʃɪˈnɪz], offertory [ˈpɪfɪt(ɪ)rɪ]; ~ **на алтар** altarage [ˈlɪtɛrɪʃɫ]

приповѣдка *див.* притча

прислугѣувати (*нід час богослужіння*) to assist as a server during divine offices [ˈtɪq ɪˈsɪst qz q ˈsɛːvɪ dʒ ˈvɔqrɪʃɪˈnɪ dʒ ˈvɪʃɪʃɪz]

Приснодѣва, Пріснодѣва The Ever-Virgin [ˈpɪˈsnɔˈdɛvɪ ˈvɛːʃɪn]

пріспів chorus [ˈkɫɪrɔs]

прістрасний passionate [ˈpɪˈstɾɔs(ɪ)ntɪ]

прістрасть passion [ˈpɪˈstɾɔs(ɪ)n]

притвѣр vestibule [ˈvestɪʃjuːl], church porch [ˈtɫɛːt ˈpɫɫ]

притч|а parable [ˈq ˈpɪxɪb(ɪ)l]; **пояснювати** ~у to declare/to explain parable [ˈtɪq dʒɪˈkɫɛq/tɪq ɪkɔˈpɛlɪn ˈpɪxɪb(ɪ)l];

розказувати ~у to speak a parable [ˈtɪq ˈspɪʃk q ˈpɪxɪb(ɪ)l]; **говорити, проповідувати** ~ами to speak in/by parable

[ˈtɪq ˈspɪʃk ɪn/baɪ ˈpɪxɪb(ɪ)l]; **навчати** ~ами to teach in parables [ˈtɪq ˈtɫɛ ɪn ˈpɪxɪb(ɪ)lɪz]; «~а Соломона» the

Parables of Solomon [ˈpɪq ˈpɪxɪb(ɪ)lɪz qv ˈsɔlɔmɔn]; ~а **про безрозсудного багатія** the parable of the foolish rich

man, the parable of the rich fool [ˈpɪq ˈpɪxɪb(ɪ)l qv ˈpɪq ˈfɪfɪʃ ˈrɪʃ ˈmɔn, ˈpɪq ˈpɪxɪb(ɪ)l qv ˈpɪq ˈrɪʃ ˈfɪfɪ]; ~а **про**

блудного сина the parable of the prodigal son [ˈpɪq ˈpɪxɪb(ɪ)l qv ˈpɪq ˈpɪˈdʒɪg(ɪ)l ˈsɔn]; ~а **про вежу** the parable of

the tower [ˈpɪq ˈpɪxɪb(ɪ)l qv ˈpɪq ˈtɔː]; ~а **про вірного раба** the parable of the faithful servant [ˈpɪq ˈpɪxɪb(ɪ)l qv ˈpɪq

ˈfɛɪθfʊl ˈsɛːvɪnt]; ~а **про десять дѣв** the parable of the ten virgins [ˈpɪq ˈpɪxɪb(ɪ)l qv ˈpɪq ˈtɛn ˈvɛːʃɪnɪz]; ~а **про**

загублену вівцю і доброго пастиря the parable of the lost sheep and the good shepherd [ˈpɪq ˈpɪxɪb(ɪ)l qv ˈpɪq

ˈlɔst ˈʃɪp qnd ˈpɪq ˈgɔd ˈdɛrɔd]; ~а **про заритий в полі скарб** the parable of the hidden treasure [ˈpɪq ˈpɪxɪb(ɪ)l

qv ˈpɪq ˈhɪd(ɪ)nt ˈtreʒɔr]; ~а **про злого раба** the parable of the unfaithful servant [ˈpɪq ˈpɪxɪb(ɪ)l qv ˈpɪq

ˈʌnˈfɛɪθfʊl(ɪ)l ˈsɛːvɪnt]; ~а **про кульгавого і сліпого** the parable of the lame man and the blind [ˈpɪq ˈpɪxɪb(ɪ)l qv

ˈpɪq ˈleɪm ˈmɔn qnd ˈpɪq ˈblaɪnd]; ~а **про милосердного самарянина** the parable of the good Samaritan [ˈpɪq

ˈpɪxɪb(ɪ)l qv ˈpɪq ˈgɔd ˈmɪlɔsɛrɪt(ɪ)nt]; ~а **про митаря і фарисея** the parable of the publican and the Pharisee [ˈpɪq

ˈpɪxɪb(ɪ)l qv ˈpɪq ˈpʌbɪlɪkən qnd ˈpɪq ˈfɛrɪsɪʃ]; ~а **про насіння, що проростає** the parable of the growing seed [ˈpɪq

ˈpɪxɪb(ɪ)l qv ˈpɪq ˈgrɔ ˈvɔʃɪˈsɪd]; ~а **про неродючу смоковницю** the parable of the unfruitful fig tree [ˈpɪq

ˈpɪxɪb(ɪ)l qv ˈpɪq ˈʌnˈfɛɪθfʊl(ɪ)l ˈfɪʒ ˈtrɪ]; ~а **про нову латку** the parable of a new patch [ˈpɪq ˈpɪxɪb(ɪ)l qv q ˈnɪʃɪ

ˈpɫɫ]; ~а **про перлину** the parable of the pearl [ˈpɪq ˈpɪxɪb(ɪ)l qv ˈpɪq ˈpɛːl]; ~а **про трьох рабів** the parable of the

three servants [ˈpɪq ˈpɪxɪb(ɪ)l qv ˈpɪq ˈθriː ˈsɛːv(ɪ)nts]; ~і **Христові** the parables of Christ [ˈpɪq ˈpɪxɪb(ɪ)lɪz qv ˈkrɪst]

прихѣд parish [ˈpɪxɪʃɪ]

причасний sacramental [ˈsɪkɪrɪˈmɛnt(ɪ)l]

причасник celebrant of the mass [ˈsɛlɪbr(ɪ)nt qv ˈmɔs]

причастіти, причащати to give/ to administer communion [ˈtɪq ɪv/tɪq qdˈmɪnɪstɪq kɪˈmɪʃɪnɪʃn], to administer the

Sacrament [ˈtɪv qdˈmɪnɪstɪq ˈpɪq ˈsɪkɪrɪmɛnt]; ~ **помираючого** to administer the Last Sacrament [ˈtɪv qdˈmɪnɪstɪq ˈpɪq ˈlɔst

ˈsɪkɪrɪmɛnt]

причастітися, причащатися to commune [ˈtɪq kɪˈmɪʃɪn], to receive the Communion [ˈtɪq rɪˈsɪv ˈpɪq kɪˈmɪʃɪnɪʃn], to

receive the Sacrament [ˈtɪq rɪˈsɪv ˈpɪq ˈsɪkɪrɪmɛnt], to be administered [ˈtɪq ˈbɪʃ qdˈmɪnɪstɪqd]

причастя communion [ˈkɪˈmjuːnɪʃn]

причащати *див.* причастити

причащатися *див.* причастітися

причѣтний junior deacon [ˈtɫɛːnɪʒ ˈdiːkɔn]

причт, причет the clergy of parish [ˈpɪq ˈkɫɛːtɪ qv ˈpɪxɪʃɪ]

пришѣстя advent [ˈxɪvɪnt]

прімікірій 1. *істор.*, *катол.* (чиновник, світський або має духовне звання) primicerius [ˈpɪmɪsɪsɪʒrɪʃɪs];

2. (*переносний свічник з однією свічкою і на довгій підставці*) candle stand [ˈkɔndl ˈstænd]

прісний fresh [ˈfrɛʃ]

провидіння providence [ˈpɪvɪˈdɛn(t)s]

провіщати to foretell [ˈtɪq ˈfɪˈtɛl]

проекзистѣнція existence [ˈɪʒɪˈstɛn(t)s]

прозеліт proselyte [ˈpɪvɪˈzɪlɪt]

прозеліти́зм proselytism [ˈprɔˈzɛlɪqˈtɪzɔqm]
прозо́рливий sagacious [ˈsqˈgɔˈʒɔqs]
прозо́рливість sagacity [ˈsqˈgɔˈsɪti]
прокі́мен, прокі́мен prok(e)imenon [ˈprɔˈkɪˈmenɔn]
проклина́ти 1. (ні́ддати анафе́ми) to curse [tɔˈkɪːs]; **2.** (засуджува́ти на ві́чні му́ки) to damn [tɔˈdɔːn]
про́мисел providence [ˈprɔˈmɪsɛl(q)ns]; ~ **Божий** God's administration [ˈgɔˈdɪz qdˈmɪnɪˈstreɪs(q)n]
промовля́ти to say [tɔˈseɪ]
проо́браз antitype [ˈxntɪˈtaɪp]
проо́бразува́ти to antitype [tɔˈxntɪˈtaɪp]
пропові́дник preacher [ˈpriːtɪʃ]
пропові́дува́ти to preach [tɔˈpriːtɪʃ]
про́повідь sermon [ˈsɛːmɔn]; **нагірна** ~ the Sermon on the Mount [ˈdɔˈsɛːmɔn ˈpɪˈdɔˈma ˈvɪnt]
проро́к prophet [ˈprɔˈfɛt]
пророкува́ти to predict [tɔˈprɔˈdɪkt]
проро́цтво prophecy [ˈprɔˈfɛsi]
проро́чий prophetic [ˈprɔˈfɛtɪk]
проро́чити *див.* **пророкува́ти**
просві́чення enlightenment [ɪnˈlaɪt(q)nmɔnt]
просві́чувати to enlighten [tɔˈinˈlaɪt(q)n]
просвіща́ти to educate [tɔˈedʒɪˈkeɪtɪ]
проси́ти to beg [tɔˈbeɪ]; ~ **милости́ню** to panhandle [tɔˈpɔːnˈhɔːndl]
проскомі́дія offertory [ˈɒfɪtri]
просфо́рія, про́скурла prosphoron [ˈprɔˈsfɔˈrɪɹ], prosphora [ˈprɔˈsfɔˈrɪɹ]; **пекти** ~и to make prosphora [tɔˈmeɪk ˈprɔˈsfɔˈrɪɹ]
протеста́нт Protestant [ˈprɔˈtɛstənt]
протестанти́зм Protestantism [ˈprɔˈtɛstəntɪz(q)m]
проти́стоя́ти to resist [tɔˈrɪˈzɪstɪ]
прото́діякон protodeacon [ˈprɔˈtɪˈvɪˈdɪkɔn]
протоієре́й, протопресві́тер Archpriest [ˈɹɔˈpriːst]
протопа́сальт protopsalt [ˈprɔˈtɒpsɔltɪ]
про́фес profess [ˈprɔˈfɛs]
процесі́йний processional [ˈprɔˈseɪ(q)nsɪl]
процесі́я procession [ˈprɔˈseɪ(q)n]
проча́нин penitent [ˈpenɪt(q)ntɪ]
про́ща absolution of sin [ˈɔːbsɔˈlʃɪʃɔn qvˈsɪn]
проща́ти to forgive [tɔˈfɪˈgɪvɪ]
про́щення forgiveness [ˈfɔˈgɪvɪnɔs]
псалмо́дія psalmody [ˈsɔˈlɔˈmɔdi]
псалом psalm [ˈsɔˈlɔm]
псалті́р psalter [ˈsɔˈlɪtɔr]
пури́танин Puritan [ˈpjˈvɪtɪ(q)n]
пу́руша purusha [ˈpˈvɪʃɔrɪ]
пустель́ник hermit [ˈhɛːmɪtɪ]
пу́стинь ashram [ˈɔˈʃrɔm]
п'ятидеся́тниця pentecost [ˈpentɪkɪstɪ]; **переполо́вненя** ~і Mid-Pentecost [ˈmɪdˈpentɪkɪstɪ]
П'ятикни́жжя Pentateuch Br. [ˈpentɪˈtɪʃɪk] Am. [ˈpentɪˈtɪʃk]

Р

ра́бин rabbi [ˈrɔˈbɪɹ]

'sRuz 'dedJkeJtJd t V² qn J'vent/; ~и на «Хваліть» stichera on 'Praise the Lord' Br. [stJkqrq J'n 'preJz Dq 'Lrd], Am. [stJkqrq J'n 'preJz Dq 'Lrd]

СТОВПНИК pillar ascetic [pJqr q'setJk], stylite [staJtaJt]

СТОЯННЯ 1. (віруючих на службі) standing [stxndJN]; **2.** (місія зупинки Христа по дорозі до Голгофи) station of the cross [steJd(q)n qv Dq 'krJ's]; ~ **Марії Єгипетської** Standing of St. Mary of Egypt (a church service on the evening of Wednesday, the fifth Lenten week) [stxndJN qv seJnt'meqri qv 'LJpt]

страждання 1. suffering [s'efqrJN]; **2.** (мучеництво) martyrdom Br. [m'Jtqrdqm], Am. [m'Jtqrdqm]

страждати to suffer [tq 's'efq]; ~ **за правду** to suffer for the truth [tq 's'efq fL Dq 'tr'fJ]

страсний Holy [h'q V'fJ]; ~ий тиждень, ~а седмиця Holy Week (the last week of Lent) [h'q V'fJ 'w'Jk]

страсті passions [p'x Dqnz]; ~ **Господні** the Passions of our Lord Br. [Dq 'p'x Dqnz qv a V² q 'C:d], Am. [Dq 'p'x Dqnz qv a V² q 'Lrd], the Agony of Christ [D'xqgnJ qv 'kraJst]

стратилát (a Greek soldier) stratiote [strxtJq V't]

страх fear [f'fJq]; ~ **Божий** fear of God [f'fJq qv 'g'Pd]

стрієння candlemas [k'xnd'mqs]; ~ **Господа Нашого Ісуса Христа**, ~ **Господнє** The Presentation of Jesus at the Temple [Dq 'prezn'teJdn qv 'G'Jzqs qt Dq 'temp], Meeting of the Lord Br. [m'JtJN qv Dq 'Lrd], Am. [m'JtJN qv Dq 'Lrd]

суд court Br. [kL't], Am. [kL'rt]; ~ **церковний** ecclesiastical court Br. [p'k'JzJ'xstJk(q)'kL't], Am. [p'k'zi:z'xstJk(q)'kL't], Court Christian Br. [kL't 'krJstJqn], Am. [kL'rt 'krJ's'Gqn], court spiritual Br. [kL't 'spJrJ'CV'q], Am. [kL'rt 'spJrJ'CV'q]; **Страшний** ~ the Last Judgement Br. [Dq 'l'xst 'G'f'Gm(q)nt], Am. [Dq 'l'xst 'G'f'Gm(q)nt], the Day of the Lord Br. [Dq 'deJ qv Dq 'Lrd], Am. [Dq 'deJ qv Dq 'Lrd]

судд|я judge [G'f'G]; **Книга ~ів** the Book of Judges [Dq 'b V'k qv 'G'f'GJz]

судити to judge [tq 'G'f'G]

сумління conscience [k'Jn d(q)ns]; **чисте** ~ a clear conscience Br. [q 'k'Jq'k'Jn d(q)ns], Am. [q 'k'Jq'k'Jn d(q)ns]; **муки** ~ pangs of conscience [p'x'k'z qv k'Jn d(q)ns]

суплікаці|я supplication [s'epJ'keJdn]; **чинити ~ю за щось/когось** to make a supplication for smth/smb Br. [tq 'meJk q' s'epJ'keJdn f'q s'AmJN' s'Am'qdi], Am. [tq 'meJk q' s'epJ'keJdn f'qr s'AmJN' s'Am'qdi]; **впасти на коліна у ~ї** to fall to one's knees in supplication [tq 'fL tq w'f'nz 'n'Jz Jn' s'epJ'keJdn]

с|урмити to trumpet [tq 'tr'empJt]

сх|одити to descent upon [tq dJ'sent q'pJn], to come upon [to 'k'Am q'pJn]

с|утність esse [esi], essence [es(q)ns], (існування) existence [J'zJstqns]

суєт|á 1. (марнота) vanity [vxnJti]; **2.** (метушня) fuss [f'f'z]; **3.** (метушня, сум'яття) bustle [b'f'z]; ~ **суєт** vanity of vanities [vxnJti qv vxnJtJz]

сх|їзма schism [skJz(q)m]

сх|ім|а schema [skJmq]

сх|їмник monk having taken vows of schema [m'f'k'k'f'xvJN'teJkqn 'va V² z qv 'skJmq]

сх|имонáх schemamonk [skJmqn'f'k]

сх|имонáхиня schemanun [skJmqn'f'n]

сх|одження ascension [q'sen d(q)n]. див. **Вознесіння**

сх|олáстик scholiast [skq V'f'xst]

сх|олáстика scholasticism [skq'lxstJ'sJz(q)m]

T

та|ємн|ий secret [s'JkrJt]; ~а **вечеря** the Last Supper Br. [Dq 'l'xst 's'epqr], Am. [Dq 'l'xst 's'epqr]

та|їна 1. (таємниця) mystery [m'Jstqri]; **2.** (таїнство) sacrament [s'xkrqm(q)nt]; ~ **сповіді** the Seal of Confession [Dq 's'Jq'kqn'f'e dn]

та|їнственн|ий 1. (від таємниця) mysterious [m'Jst'f'f'f'z]; **2.** (від таїнство) sacramental [s'xkrq'ment(q)l]

та|їнств|о sacrament [s'xkrqm(q)nt]; ~ **сповіді** the Sacrament of confession [Dq 's'xkrqm(q)nt qv kqn'f'e dn]; ~ **шлюб 1.** (перев. правосл.) the (Sacred) Mystery of marriage [Dq ('seJkrJd) 'm'Jstqri qv 'mxrJ'G]; **2.** (перев. катол.) the Sacrament of marriage [Dq 's'xkrqm(q)nt qv 'mxrJ'G]; **святі ~ а** the Sacraments [Dq 's'xkrqm(q)nts]

та|їна див. таїна

та|їнн|ий див. таємний

Та|їна вечеря див. Таємна вечеря

талáнт talent [ˈtɔxɫɒnt]

Талмúд (the) Talmud [ˈ(D)q'ˈtɔxɫm ˈVɔd]; **Вавилонський** ~ the Babylonian Talmud [ˈDq ˈbɔxɫɫ'ɪq ˈVɔnɪsɪq ˈtɔxɫm ˈVɔd]

твердь the firmament Br. [ˈDq ˈfɛ:mqmɒnt], Am. [ˈDq ˈfɛ:rmɒnt]

твóрення див. сотворення

Творéць (the) Creator [ˈ(D)q ˈkr ˈtʃeɪtɪq]

творíти to create [tq ˈkr ˈeɪtɪ]; ~ **добро** to do good [tq ˈdɔro ˈg ˈVɔd]; ~ **чудеса зцілення** to perform miracles of healing [tq ˈtʃudɛsɔ ˈzɪtɪlɛnɪjɔ]

творíння див. сотворіння

тезоіменíтство name day [ˈneɪm ˈdeɪ], patron saint's day [ˈpeɪtrən ˈseɪnts ˈdeɪ]

теїзм theism [ˈtɪzɪz(m)]

телеологія teleology [ˈtelɪˈɒlədʒi]

тénор tenor [ˈtenɔ]

теокрaтія theocracy [ˈtɪˈɒkrəsi]

теóлог theologian [ˈtɪˈɒlədʒɪn]

теологія theology [ˈtɪˈɒlədʒi]

теологúмен theologoumenon, theologumenon Br. [ˈtɪˈɒlədʒ ˈvɔmqmɒn], Am. [ˈtɪˈɒlədʒ ˈvɔmqmɒn], **множ.** theolog(o)umena [ˈmqmɒn]

теософія theosophy [ˈtɪˈɒsəfi]

Теотóкос, Богорóдиця (перев. зах.) Mother of God [ˈmɔˈtɔkɒs ˈg ˈdɪdʒə], (перев. сх. правосл.) Theotokos [ˈtɪˈɒtɔkɒs]

теофáнія theophany [ˈtɪˈɒfəni]

теоцентрізм theocentrism [ˈtɪːq ˈvɔsentɪzɒm], theocentricism [ˈtɪːq ˈvɔsentɪˈsɪzɒm], theocentricity [ˈtɪːq ˈvɔsentɪˈtrɪsɪti]

теоцентричний theocentric [ˈtɪːq ˈvɔsentɪk]

терпíння patience [ˈpeɪʃəns]

терпíти to suffer [tq ˈsʌfɪ], to unergo [tq ˈʌndɪg ˈvɔ]

терплячий, терпелівий patient [ˈpeɪʃənt]

тетрапóд tetrapod [ˈtetrəpɒd]

тетратеїзм tetratheism [ˈtetrəˈtɪzɒm]

тіпик, типікóн Typikon [ˈtɪpɪkɒn]; **множ.** typica [ˈtɪpɪkɪ]

тілесн|ий corporal Br. [ˈkɔp(ə)r(ə)l], Am. [ˈkɔp(ə)r(ə)l], carnal Br. [ˈkɔrn(ə)l], Am. [ˈkɔrn(ə)l], bodily [ˈbɒdɪli];

пожати ~е to reap material things [tq ˈrɪp ˈmɔtɪɪzɪz ˈtɪzɪz]; ~і **бажання** carnal desires Br. [ˈkɔrn(ə)l ˈdɪzəzɪz], Am. [ˈkɔrn(ə)l ˈdɪzəzɪz]; ~і **вправи** bodily exercise Br. [ˈbɒdɪli ˈɛksɪsɪzɪz], Am. [ˈbɒdɪli ˈɛksɪsɪzɪz]; ~і **покарання** corporal punishment Br. [ˈkɔp(ə)r(ə)l ˈpɔkənmɛnt], Am. [ˈkɔp(ə)r(ə)l ˈpɔkənmɛnt]; **Дух Святий зійшов в ~ому** (Лк. 3:22)

the Holy Spirit descended in bodily form Br. [ˈDq ˈhɪ ˈvɪ ˈspɪrɪt ˈdɪsɛndɪd ˈɪn ˈbɒdɪli ˈfɔrm], Am. [ˈDq ˈhɪ ˈvɪ ˈspɪrɪt ˈdɪsɛndɪd ˈɪn ˈbɒdɪli ˈfɔrm]; **послужити в ~ому** (Рим.15:27) to minister (to smb) in material things Br. [tq ˈmɪnɪstɪtɪ ˈɪn ˈmɔtɪɪzɪz ˈtɪzɪz], Am. [tq ˈmɪnɪstɪtɪ ˈɪn ˈmɔtɪɪzɪz ˈtɪzɪz]

тілесність corporality Br. [ˈkɔp(ə)r(ə)lɪti], Am. [ˈkɔp(ə)r(ə)lɪti]

тіло body [ˈbɒdɪ]

Тіло Христóве The body of Christ [ˈDq ˈbɒdɪ ˈkrɪst]

тлі́нний corruptible [ˈkɔr(ə)ptɪb(ə)l], perishable [ˈperɪʃəb(ə)l]; ~ний **чоловік** corruptible man [ˈkɔr(ə)ptɪb(ə)l ˈmɔn]; **для**

отримання вінця ~ого/не~ого to obtain a perishable crown/an imperishable crown [ˈfɔ ˈqɪtɪn ˈq ˈperɪʃəb(ə)l ˈkrɔn ˈvɪn ˈq ˈperɪʃəb(ə)l ˈkrɔn ˈvɪn]; **не від ~ого сімені, а від нетлінного** not of corruptible seed, but incorruptible [ˈnɪfɪt ˈq ˈkɔr(ə)ptɪb(ə)l ˈsɪmɪnɪ ˈa ˈvɪd ˈnɪtɪnɪŋ ˈsɪmɪnɪ]; ~им **сріблом викуплені** redeemed with corruptible things like silver Br. [ˈrɪdɪmɪd ˈwɪθ ˈkɔr(ə)ptɪb(ə)l ˈsɪlvɪz ˈlaɪk ˈsɪlvɪz], Am. [ˈrɪdɪmɪd ˈwɪθ ˈkɔr(ə)ptɪb(ə)l ˈsɪlvɪz ˈlaɪk ˈsɪlvɪz]

тлі́ння corruption [ˈkɔr(ə)ptɪʃ(ə)n]; **визволений від рабства** ~ redeemed from bondage of corruption [ˈrɪdɪmɪd ˈfrɪm ˈbɒndʒ ˈɔf ˈkɔr(ə)ptɪʃ(ə)n]; **не наслідє не~** does not inherit incorruption [ˈdɪs ˈɪn ˈhɪrɪtɪ ˈɪnkɔr(ə)ptɪʃ(ə)n]

тлі́ти to decay [tq ˈdeɪ]

томі́зм Thomism [ˈtɒmɪz(m)]

Тóра Torah [ˈtɔ:ɾɔ], [ˈtɔ ˈvɔrɔ]

торкáтися to touch [tq ˈtʌtʃ]

традиційний traditional [ˈtrɪdɪʃ(ə)n(ə)l]; ~а **релігія** traditional religion [ˈtrɪdɪʃ(ə)n(ə)l ˈrɪlɪdʒɪn]

традиціоналі́зм [ˈtrɪdɪʃ(ə)n(ə)lɪz(m)]; ~ **релігійний** religious traditionalism [ˈrɪlɪdʒɪs ˈtrɪdɪʃ(ə)n(ə)lɪz(m)]

традіція tradition [trq'dʒɪ(q)n]

транс trance Br. [trɹɪns], Am. [trɹns]; ~ **релігійний** religious trance Br. [rɪʃɪ'grɪs 'trɹɪns], Am. [rɪʃɪ'grɪs 'trɹns], religious contemplation [rɪʃɪ'grɪs 'kɪntem'pleʃɪ(q)n], (захват) ecstasy [ɛkstɪzi]

трансубстанція transsubstantiation [ˈtrɹnsqʊb'stɹɪnʃɪ'eʃɪ(q)n]

трансцендентне transcendent [trɹn'send(q)nt]

трансцендентний transcendent [trɹn'send(q)nt]

трансцендентність transcendence [trɹn'send(q)ns], transcendency [trɹn'send(q)nsɪ]

трапеза (приймом їжі) a meal [mɪʃ]

трапезна refectory [rɪ'fekt(q)rɪ]

трєба (богослужіння) occasional service Br. [q'keʃl(q)n(q)'sɛ:vʃs], Am. [q'keʃl(q)n(q)'sɛ:rvʃs]; ~и occasional services Br. [q'keʃl(q)n(q)'sɛ:vʃs], Am. [q'keʃl(q)n(q)'sɛ:rvʃs]

трєбник breviary [brɪ:vɪəri]

трєтій third; **Трєтій час** terce Br. [tɛ:s], Am. [tɛ:rs], Third Hour Br. [ˈtɛ:d a Vɹ], Am. [ˈtɛ:rd a Vɹ]; **Трєтій Чин 1.** (рос. правосл. диякони) deacons [dɪ'kɹnz]; **2.** (катол. мерціарії) a third order Br. [q'tɛ:d ˈlɒdɹ], Am. [q'tɛ:rd ˈlɒdɹ]

трибунал tribunal [traɪ'bɪjʃn(q)l]; **церковний** ~ church tribunal Br. [ˈtɛ:ɹ trɪ'bɪjʃn(q)l], Am. [ˈtɛ:ɹ trɪ'bɪjʃn(q)l]

Тридінний (Бог) triune (God) [ˈtraɪjʃn ('gɒd)]

тризвін 1. (дзвін заг.) chime [tɪ'daɪm]; **2.** (відк. правосл.) triple peal of bells [ˈtrɪpl'pi:l'beɪz]

трипостасний (про Бога) Tri-hypostatic [ˈtrɪ'haɪpɒstətɪk], in three hypostases [ɪn'tɹɪ'haɪpɒstɪsɪz], (у трьох вічних єдиносущних особах) in three coeternal consubstantial persons Br. [ɪn'tɹɪ'kɒvɪtɛ:nq'kɒnsqʊb'stɹɪnʃɪ'eʃɪz], Am. [ɪn'tɹɪ'kɒvɪtɛ:rnq'kɒnsqʊb'stɹɪnʃɪ'eʃɪz]

трипостасність circumincension [ˈsɛ:kɪnʃn'seɪʃn]

трикірій trikiron Br. [traɪ'kɪrɪjɹn], Am. [traɪ'kɪrɪjɹn]

тринітарний trinitarian [ˈtrɪnɪ'teɹɪjɹn]

тріптих triptych [ˈtrɪptɪk]

трисвятє the Trisagion [traɪ'sɪjɹjɹn]

тритеїзм Tritheism [ˈtraɪ'tɪjɪzɹm]

трихотомія trichotomy [traɪ(ə)'kɒtɒmɪjɹ]

Трійця 1. the Trinity [ˈtrɪjɪti]; **Свята** ~ the Holy Trinity [ˈdɒq 'hɒlɪ 'trɪjɪti]; **2.** (свято) Pentecost [ˈpentɪ'kɒst]; **День Прєсвятої** ~і Trinity [ˈtrɪjɪti], Pentecost [ˈpentɪ'kɒst]

Тріодь the Triodion Br. [ˈdɒq 'traɪjɪ'vɒdaɪjɹn], Am. [ˈdɒq trɪ'jɪ'dɪjɹn], множ. triodia Br. [ˈtraɪjɪ'vɒdaɪjɹ], Am. [ˈtrɪ'jɪ'dɪjɹ]; ~квітна the Pentecostarion [ˈdɒq 'pentɪ'kɒstɪ'eɹjɹn]; ~ **постова** the Lenten Triodion Br. [ˈdɒq 'lent(q)n 'traɪjɪ'vɒdaɪjɹn], Am. [ˈdɒq 'lent(q)n trɪ'jɪ'dɪjɹn]

трїцький 1. (троїчний, тринітарний) trinitarian [ˈtrɪnɪ'teɹɪjɹn]; **2.** (від свята Трійци) Pentecostal [ˈpentɪ'kɒstɪk]

трїчний див. трїцький

Трїця див. Трійця

тропár troparion Br. [trɒ'pɛrɪjɹn], Am. [trɒ'pɛrɪjɹn], множ. troparia Br. [trɒ'pɛrɪjɹ], Am. [trɒ'pɛrɪjɹ]

У

ув'язнювати to put into prison [tq'p'vɪɪntɪjɹn], to imprison [tq'ɪm'prɪzɪ(q)n]

удосконалюватися to improve oneself [tq'ɪm'pr'fɪv wɪʃn'self], to progress [tq'prɒ'grɛs]

умертвляти to kill [tq'kɪl], to slay [tq'sleɪ]; ~ **плоть** to mortify the flesh [tq'mɒltɪfaɪ'ɒq'flesh]

упокїтися див. покоїтися

усікати to truncate [tq'trʌ'kɛɪtɪ]; ~ **голову** to behead [tq'beɪ'hed]

уцерковляти to church [tq'ɹɪ:ɹ]

Х

хвалїти to praise [tq'preɪzɪ]

хоронїти to inter [tɪ'vɒɪntɪtɪ], to bury [tq'berɪ]

хрєст cross [krɒs]; **закладати** ~ to lay the cross [tq'leɪ'ɒq'krɒs]

хрєстїти to baptize [tq'beɪptɪzɪ], to christen [tq'krɪʃtɪ(q)n]

преподобний Іоан Касіан Рімлянин Reverend John Cassian the Roman [*ˈrevqrnd ˈG:ʃn ˈkɑsiqn ˈDq ˈrɔ Vˈmɔn*]
преподобний Максім Сповідник Reverend Maximus the Confessor [*ˈrevqrnd ˈmɑksɪmqs ˈDq kɔnˈfəsɔ*]
преподобний Симеон Новій Богослѳв Reverend Symeon the New Theologian [*ˈrevqrnd ˈsaɪmɔn ˈDq ˈnɪʃt ˈʒɪˈlɔ VˈG:ɪqn*]
Прѳхор Prohor [*ˈprɔˈʃɔr*]
Раїса Raisa [*ˈraɪˈsa*]
Рафаїл Raphael [*ˈrɑfæˈɪl*]
Роман Roman [*ˈrɔˈmɑn*]
Ростислѳв Rostislav [*ˈrɔstɪˈslɑv*]
Сѳва Sava [*ˈsɑvɑ*]
Саваѳ Sabaoth [*ˈsɑbæˈɔθ*]
Салафіл Salafil [*ˈsɑlɑˈfɪl*]
Самсон Samson [*ˈsɑm(s)ˈsɔn*]
Самуїл Samuel [*ˈsɑmjʊəl*]
Сѳра Sarah [*ˈsɑrɑ*]
святѳ Пульхѳрѳ St. Pulcheria [*ˈseɪnt ˈpʊlˈʃɔrɪɑ*]
святѳ Світлѳна St. Svitlana [*ˈseɪnt svɪˈlɑnɑ*]
святѳ Амвросѳ Медіоланський St. Ambrose of Milan [*ˈseɪnt ˈɑmbrɔ Vˈz qv mɪˈlɑn*]
святѳ Афанасѳ Великий Saint (St.) Athanasius the Great [*ˈseɪnt ˈɑtɑˈneɪsɪs ˈDq ˈgreɪt*]
святѳ Васїлій Великий St. Basil the Great Martyr [*ˈseɪnt ˈbɑzɪl ˈDq ˈgreɪt ˈmɑrtɪr*]
святѳ великомученик Фѳдїр ~ St Theodore Stratelates, the Great M. Br. [*ˈseɪnt ˈtɪˈdɪr ˈstrætɪlɪt ˈDq ˈgreɪt ˈmɑrtɪr*]. Am. [*ˈseɪnt ˈtɪˈdɪr ˈstrætɪlɪt ˈDq ˈgreɪt ˈmɑrtɪr*]
святѳ Григорѳ Богослѳв Saint (St.) Gregory the Theologian [*ˈseɪnt ˈgreɪgɔri ˈDq ˈtɪˈlɔ ˈlɔ VˈG:ɪqn*]
святѳ Григорѳ Неокесарѳський, чудотворець St. Gregory of Neocaesarea called “the Wonder-Worker” [*ˈseɪnt ˈgreɪgɔri qv ˈnɪ ˈlɔ Vˈs ˈlɔzɑˈrɪ ˈkɪˈlɪd ˈDq ˈwɔˈtɪndɔwɜːkɔ*]
святѳ Григорѳ Нїський Saint (St.) Gregory of Nyssa [*ˈseɪnt ˈgreɪgɔri qv ˈnɪsɑ*]
святѳ Григорѳ Пѳлама Saint (St.) Gregory Palam [*ˈseɪnt ˈgreɪgɔri ˈpɑlɑm*]
святѳ Дионїсѳ Олександрѳський Saint (St.) Dionysius of Alexandria [*ˈseɪnt ˈdɪˈɔniˈziqs qv ˈɑlɪˈzɑndrɪɑ*]
святѳ Ігнатѳ Богонѳсець Saint (St.) Ignatius the God-bearer [*ˈseɪnt ˈɪɡˈnætɪs ˈDq ˈgɔˈdˈbɛrɪr*]
святѳ Іоан Золотоустий Saint (St.) John Chrysostom [*ˈseɪnt ˈtɪˈdɪr ˈkrɪˈsɔstɔm*]; John of “the Goldenmouth” [*ˈtɪˈdɪr qv ˈDq ˈgɔ ˈvɪˈdɔnˈmɑ Vˈʒ*]
святѳ Іполїт Рїмський Saint (St.) Hippolyte of Rome [*ˈseɪnt ˈɪpɔˈlɪt ˈlɔ qv ˈrɔ Vˈm*]
святѳ Іринѳ Лїонський Saint (St.) Irenaeus of Lyons [*ˈseɪnt ˈaɪˈrɪn ˈɪrɪnɪs qv ˈlɑɪɔnz*]
святѳ Кипрїан Карфагенський Saint (St.) Cyprian of Carthage [*ˈseɪnt ˈsɪpˈrɪɑn qv ˈkɑrˈtɪʒ*]
святѳ Кирїло Єрусалїмський Saint (St.) Cyril of Jerusalem [*ˈseɪnt ˈsɪrɪl qv ˈtɪˈrɪsɑlɪm*]
святѳ Климѳнт Рїмський Saint (St.) Clement of Rome [*ˈseɪnt ˈklɪmɔnt qv ˈrɔ Vˈm*]
святѳ Мелїтѳ Сардїйський Saint (St.) Meliton of Sardinia [*ˈseɪnt ˈmelɪˈtɪn qv ˈsɑrdɪnɪɑ*]
святѳ Микѳлаї Чудотворець St. Nicholas the Wonderworker [*ˈseɪnt ˈnɪkɔlɑs ˈDq ˈwɔˈtɪndɔwɜːkɔ*]
святѳ мученик Іустїн Фїлѳсоф Holy Martyr Justin Philosopher [*ˈhɔ Vˈtɪ ˈmɪˈtɪn ˈfɪlɔˈsɔf*]
святѳ мученик Прокопї St. Procopius, Great Martyr [*ˈseɪnt ˈprɔkɔˈpɪqs ˈgreɪt ˈmɑrtɪr*]
святѳ первомученик Стѳфан Holy First martyr Stephan [*ˈhɔ Vˈtɪ ˈfɪˈst ˈmɑrtɪr ˈstɛfɑn*]
святѳ Полїкарп Смирнський Holy Polycarp Smirnskyi [*ˈhɔ Vˈtɪ ˈpɔlɪˈkɑrˈp smɪrnski*]
святѳ Прокл St. Proculus [*ˈseɪnt ˈprɔkɔˈlɪs*]
святѳ Прѳхор St. Prochorus [*ˈseɪnt ˈprɔˈkɔrɔs*]
святѳ Роман St. Romanus [*ˈseɪnt ˈrɔˈmɑnɔs*]
святѳ Ростислѳв St. Rostislav [*ˈseɪnt ˈrɔstɪˈslɑv*]
святѳ Севастїан St. Sebastian [*ˈseɪnt sqˈbɛstɪɑn*]
святѳ Святослѳв St. Svyatoslav [*ˈseɪnt svɑtɔˈslɑv*]
святѳ Северїан St. Severian [*ˈseɪnt sqˈvɪrɪɑn*]
святѳ Фѳфїл Антїохїйський Saint (St.) Theophilus of Antioch [*ˈseɪnt ˈtɪˈfɪlɪs qv ˈɑntɪˈɔk*]

святі апостоли Петро й Павло Holy Apostles Peter and Paul [ˈhɪq ˈVʲi q'p ˈst(q)lɪz 'p ˈtɪq qnd' p ˈlɪ]

Серапіон Serapion [sq'rɔpɪqn]

Серафим Seraphim [ˈserqfɪm]

Сергій Sergey [ˈsɛ:geɪ]

Сильвестр Silvester [sɪlˈvestɹ]

Симеон Simeon [ˈsɪmiqn]

Симон Simon [ˈsɪmɒn]

Симонія Simonia [ˈsɪmɒniə]

Сіон Zion, Sion [ˈzi:qn]

Сирах див. Ісус Сирах

Соломія Salome [sq'lɒmi]